

18.4.2024

A9-0275/ 001-001

PAKEITIMAI 001-001

pateikė Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas

Pranešimas

Alin Mituța

A9-0275/2023

Priemonės gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (Gigabitinės infrastruktūros aktas)

Pasiūlymas dėl reglamento (COM(2023)0094 – C9-0028/2023 – 2023/0046(COD))

Pakeitimas 1

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI*

Komisijos pasiūlymas

2023/0046(COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2010 ir panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas)

* Pakeitimai: naujos arba iš dalies pakeistos teksto dalys žymimos pusjuodžiu kursyvu; išbrauktas tekstas nurodomas simboliu **■**.

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) skaitmeninė ekonomika per pastarąjį dešimtmetį iš esmės pakeitė vidaus rinką. Sąjungos vizija – skaitmeninė ekonomika, teikianti tvarią ekonominę ir socialinę naudą, grindžiama aukštos kokybės, *patikimu ir saugiu junglumu* visiems ir visur Europoje, *įskaitant kaimo, atokius ir retai apgyvendintus regionus, taip pat transporto koridorius*. Aukštos kokybės skaitmeninė infrastruktūra, grindžiama itin didelio pralaidumo tinklais, grindžiami beveik visi šiuolaikinės novatoriškos ekonomikos sektoriai. *Ji gali užtikrinti novatoriškas paslaugas, veiksmingesnes verslo operacijas ir pažangias, tvarias, skaitmenines visuomenes, kartu prisidedant prie 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ nustatytų Sąjungos klimato tikslų ir dvejopos skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos, kurie numatyti kaip pagrindiniai Sąjungos prioritetai*. Ji yra strategiškai svarbi socialinei ir teritorinei sanglaudai ir apskritai Sąjungos konkurencingumui, *atsparumui, strateginiam savarankiškumui* bei skaitmeninei lyderystei. *Skaitmeninimas daro didelį poveikį kasdieniam socialiniam, ekonominiam, politiniam ir kultūriniam visų Sąjungos žmonių gyvenimui. Šiuo atžvilgiu ribota prieiga ir nepakankama tinklo plėtra gali pagilinti socialinę nelygybę ir taip sukurti naują skaitmeninę atskirtį tarp žmonių, kurie gali visapusiškai naudotis efektyviu ir saugiu skaitmeniniu junglumu, suteikiančiu jiems galimybę naudotis įvairiomis paslaugomis, ir tų, kurie to daryti negali. Šiuo atžvilgiu itin didelio pralaidumo tinklų diegimas kaimo, atokiuose ir retai apgyvendintuose regionuose, taip pat*

¹ OL C, , p.

² OL C, , p.

socialiniuose būstuose turėtų būti viešųjų ir privačiųjų investicinių projektų prioritetas, nes tai yra pagrindinis socialinės įtraukties aspektas. Todėl žmonės, taip pat viešasis bei privatusis sektoriai turėtų turėti galimybę būti skaitmeninės ekonomikos dalyviais;

- (2) sparti technologijų raida, eksponentinis plačiajuosčio ryšio srauto augimas ir vis didesnė pažangaus itin didelio pralaidumo junglumo paklausa dar labiau paspartėjo COVID-19 pandemijos metu. Todėl 2010 m. Europos skaitmeninėje darbotvarkėje¹ nustatyti tikslai daugiausia buvo pasiekti, tačiau jie taip pat tapo nebeaktualūs. Namų ūkių, turinčių prieigą prie 30 Mbps spartos interneto, dalis išaugo nuo 58,1 % 2013 m. iki 90 % 2022 m. Vien tik 30 Mbps spartos interneto ryšio prieinamumas jau nebėra pritaikytas ateities poreikiams ir jis taip pat nebesuderinamas su naujais Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/1972² nustatytais tikslais užtikrinti junglumą ir plataus masto itin didelio pralaidumo tinklų prieinamumą. Todėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendime (ES) 2022/2481³ ES atnaujino iki 2030 m. nustatytus tikslus, siekdama, kad jie geriau atitiktų numatomus junglumo poreikius ateityje, kai visi Europos namų ūkiai turėtų būti įtraukti į gigabitinį tinklą, o visose apgyvendintose vietovėse veiktų *naujos kartos belaidžiai sparčiojo ryšio tinklai, kurių veikimo charakteristikos prilygtų bent 5G tinklui*;
- (3) norint pasiekti šiuos tikslus, reikia imtis politikos priemonių, įskaitant tinkamą planavimą, *geresnę* koordinavimą ir *supaprastintų bei racionalizuotų leidimų išdavimo procedūrų visoje šalyje nustatymą, kad būtų sumažinta* administracinė našta *tiek operatoriams, tiek nacionalinėms administracijoms*, kuriomis būtų galima paspartinti *ir supaprastinti* itin didelio pralaidumo fiksuotojo ir belaidžio ryšio tinklų diegimą *ir naudojimą* visoje Sąjungoje bei sumažinti su juo susijusias sąnaudas;
- (3a) *kosmoso infrastruktūros derinimas su antžemine infrastruktūra yra svarbus junglumo plėtrai, kad būtų geriau pasirengta kitai skaitmeninės infrastruktūros bangai ir Sąjunga galėtų imtis vadovaujamo vaidmens. Naujausia technikos*

¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui (2010 5 19, COM(2010)245).

² 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

³ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

pažanga leidžia kurti palydovinių ryšių grupes ir jas naudojant palaipsniui teikti sparčiojo ir nedidelės delsos ryšio paslaugas, sudaryti junglumo sąlygas piliečiams ir įmonėms visoje Sąjungoje ir visame pasaulyje, įskaitant, be kita ko, prieigą prie įperkamo sparčiojo plačiajuosčio ryšio, kuris gali padėti pašalinti zonas, kuriose nėra ryšio, ir padidinti sanglaudą visoje Sąjungoje, įskaitant jos atokiausius regionus, kaimo vietas, atokias ir retai apgyvendintas vietas. Todėl ištekliai, numatyti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/588¹, visų pirma galimi būsimos palydovų sistemos komercinės interneto prieigos pajėgumai, turėtų būti įtraukti į itin didelio pralaidumo fiksuotojo ir belaidžio ryšio tinklų planavimą ir diegimą visoje Sąjungoje ir, kai įmanoma, prisidėti prie itin didelio pralaidumo tinklų diegimo;

- (4) Direktyvoje 2014/61/ES, kuri buvo priimta atsižvelgiant į poreikį mažinti plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudas, buvo numatytos dalijimosi infrastruktūra, inžinerinių darbų koordinavimo ir administracinės naštos mažinimo priemonės. Siekdama dar labiau palengvinti itin didelio pralaidumo tinklų, įskaitant šviesolaidžio ir 5G, diegimą, Europos Vadovų Taryba savo 2020 m. birželio 9 d. išvadose dėl Europos skaitmeninės ateities formavimo paragino parengti papildomų priemonių, skirtų esamiems ir naujiems tinklų diegimo poreikiams patenkinti, rinkinį, be kita ko, peržiūrint Direktyvą 2014/61/ES;
- (5) visoje Sąjungoje diegiant itin didelio pralaidumo tinklus (kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/1972), reikia esminių investicijų, kurių didelę dalį sudaro civilinės inžinerijos darbų sąnaudos. Dalijantis fizine infrastruktūra būtų galima sumažinti brangių inžinerinių darbų poreikį ir paspartinti pažangaus plačiajuosčio ryšio diegimą;
- (6) didžioji dalis itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudų patiriama dėl diegimo proceso neefektyvumo, susijusio su: i) esamos pasyviosios infrastruktūros (kaip antai kanalų, vamzdžių, šulinių, spintų, stulpų, stiebų, antenų įrenginių, bokštų ir kitų atraminių konstrukcijų) naudojimu; ii) kliūtimis, susijusiomis su **tinklo operatorių arba valdžios institucijų atliekamų** inžinerinių darbų koordinavimu; iii) sudėtingomis ir **ilgomis** administracinėmis leidimų išdavimo procedūromis ir iv) kliūtimis,

¹ 2023 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/588, kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa (OL L 79, 2023 3 17, p. 1).

susijusiomis su tinklų diegimu pastatuose, dėl kurių atsiranda didelių finansinių kliūčių, ypač kaimo vietovėse;

- (7) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/61/ES¹, kuri buvo priimta atsižvelgiant į poreikį sumažinti plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudas, buvo numatytos dalijimosi infrastruktūra, inžinerinių darbų koordinavimo ir administracinės naštos mažinimo priemonės. Siekdama dar labiau palengvinti itin didelio pralaidumo tinklų, įskaitant šviesolaidžio ir 5G, diegimą, Europos Vadovų Taryba savo 2020 m. birželio 9 d. išvadose dėl Europos skaitmeninės ateities formavimo paragino parengti papildomų priemonių, skirtų esamiems ir naujiems tinklų diegimo poreikiams patenkinti, rinkinį, be kita ko, peržiūrint Direktyvą 2014/61/ES;
- (8) Direktyvoje 2014/61/ES nustatytos priemonės prisidėjo prie mažesnių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudų. Tačiau, siekiant dar labiau sumažinti sąnaudas ir paspartinti tinklų diegimą, šios priemonės turėtų būti sugriežtintos *ir supaprastintos*;
- (9) priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti efektyvesnę esamos viešojo ir privačiojo sektoriaus infrastruktūros naudojimą, sumažinti sąnaudas ir kliūtis, kylančias vykdant naujus civilinės inžinerijos darbus, turėtų labai padėti užtikrinti greitą ir plataus masto itin didelio pralaidumo tinklų diegimą, *visų pirma kaimo, atokiose arba retai apgyvendintose vietovėse arba transporto koridoriuose*. Taikant šias priemones turėtų būti užtikrinama veiksminga konkurencija nedarant neigiamo poveikio esamos infrastruktūros saugai, saugumui ir sklandžiam veikimui, *visuomenės sveikatai ir aplinkai, ir jos turėtų būti grindžiamos tinkama metodika ir moksliniais duomenimis*;
- (10) kai kurios valstybės narės patvirtino priemones, skirtas plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudoms sumažinti, be kita ko, papildydamos Direktyvos 2014/61/ES nuostatas. Tačiau šios priemonės valstybėse narėse vis dar labai skiriasi ir jas taikant visoje Sąjungoje buvo pasiekta skirtingų rezultatų. Išplėtojus kai kurias iš tų priemonių Sąjungoje ir taikant naujas sustiprintas priemones, būtų galima reikšmingai prisidėti

¹ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (OL L 155, 2014 5 23, p. 1).

prie geresnio bendrosios skaitmeninės rinkos veikimo. Be to, dėl skirtingų norminių reikalavimų ir nenuoseklaus Sąjungos taisyklių įgyvendinimo komunalinių paslaugų įmonėms kartais būna sunku bendradarbiauti. Dėl šių skirtumų naujoms įmonėms, teikiančioms ar turinčioms teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas ar susijusias priemones, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/1972 (toliau – operatoriai), taip pat gali kilti kliūčių patekti į rinką. Dėl šių skirtumų taip pat gali būti neišnaudojamos naujos verslo galimybės ir trukdoma plėtoti vidaus rinką, skirtą **naudoti ir diegti** labai didelio pajėgumo tinklams **reikalingą fizinę infrastruktūrą**. Be to, priemonės, apie kurias pranešama valstybių narių pagal Komisijos rekomendaciją (ES) 2020/1307¹ priimtuose nacionaliniuose veiksmų planuose ir įgyvendinimo ataskaitose, neapima visų Direktyvos 2014/61/ES sričių ir jas taikant negalima nuosekliai ir išsamiai išspręsti visų problemų. Taip yra nepaisant to, kaip svarbu yra imtis veiksmų, apimančių visą diegimo procesą ir visus sektorius, jeigu norima pasiekti, kad poveikis būtų nuoseklus ir reikšmingas. **Valstybės narės turėtų būti skatinamos toliau taikyti Komisijos rekomendacijoje (ES) 2020/1307 nustatytą geriausią praktiką, kuria sudaromos palankesnės sąlygos įgyvendinti šį reglamentą laikantis minimalaus suderinimo principo;**

- (11) šiuo reglamentu siekiama sustiprinti visoje Sąjungoje taikomas teises ir pareigas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos itin didelio pralaidumo tinklų diegimui ir skirtinguose sektoriuose vykdomos veiklos koordinavimui. Dėl nuolatinio elektroninių ryšių rinkų susiskaidymo atskirose nacionalinėse rinkose įmonės, teikiančios ar įgaliotos teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, negali pasiekti masto ekonomijos. Tai gali turėti didelį poveikį tarpvalstybinei prekybai ir paslaugų teikimui, nes daugelis paslaugų gali būti teikiamos tik tada, kai visoje Sąjungoje veikia tinkamai veikiantis tinklas. Šiuo reglamentu užtikrinamos geresnės sąlygos ir netrukdoma taikyti Sąjungos teisę atitinkančias nacionalines priemones, kuriomis skatinama bendrai naudotis egzistuojančia fizine infrastruktūra arba sudaromos sąlygos veiksmingiau **ir greičiau** diegti naują fizinę infrastruktūrą, papildant **arba viršijant** šiame reglamente nustatytas teises ir pareigas. Pavyzdžiui, valstybės narės gali

¹ 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1307 dėl itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudoms mažinti ir savalaikiai investicijoms palankiai prieigai prie 5G radijo spektro užtikrinti skirto bendro Sąjungos priemonių rinkinio, kad būtų paskatintas junglumas ir taip paremtas Sąjungos ekonomikos atsigavimas nuo COVID-19 krizės (OL L 305, 2020 9 21, p. 33).

sutrumpinti diegimui reikalingų leidimų išdavimo arba atsisakymo juos išduoti terminus, nustatyti papildomas leidimų išimtis, išplėsti inžinerinių darbų koordinavimo nuostatas, įtraukdamos ir privačiai finansuojamus projektus, arba reikalauti, kad daugiau informacijos apie fizinę infrastruktūrą arba planuojamus inžinerinius darbus elektroniniu formatu būtų pateikiama naudojant bendrą informacinį punktą, išplėsti nuostatas dėl prieigos prie jau esamos fizinės infrastruktūros, įtraukiant privačius pastatus, taip pat nustatyti papildomas paskatas administracinėms įstaigoms spartinti leidimų išdavimo procedūras, pateikti gaires dėl prieigos kainų nustatymo metodikų, be kita ko, atitinkamai atvejais taikant į sąnaudas orientuotą principą, jeigu jomis nepažeidžiama Sąjungos teisė ir šio reglamento nuostatos;

- (12) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, susijusį ir su konkrečiomis reguliuojamojo pobūdžio priemonėmis, nustatytomis pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, II antraštinės dalies II–IV skyrius, **Komisijos** direktyvą 2002/77/EB¹ ir **Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2555**², tų direktyvų nuostatos **ir nacionalinės jų įgyvendinimo priemonės** turėtų būti viršesnės už šį reglamentą;
- (13) operatoriai, visų pirma nauji rinkos dalyviai, diegdami itin didelio pralaidumo tinklus arba susijusias priemones, gali daug efektyviau pakartotinai naudoti esamą fizinę infrastruktūrą, įskaitant kitų viešųjų paslaugų infrastruktūrą. Tai visų pirma pasakytina apie vietas, kuriose nėra tinkamo elektroninių ryšių tinklo arba kuriose gali būti ekonomiškai nepagrįsta įrengti naują fizinę infrastruktūrą. Be to, užtikrinus sektorių sinergiją galima žymiai sumažinti poreikį vykdyti su itin didelio pralaidumo tinklų diegimu susijusius inžinerinius darbus. Taip pakartotinai naudojant infrastruktūrą taip pat galima sumažinti su šiais darbais susijusias socialines ir aplinkosaugos sąnaudas, patiriamas, pavyzdžiui, dėl taršos, triukšmo ir eismo spūsčių. Todėl šį reglamentą reikėtų taikyti ne tik operatoriams, bet teisių naudotis elektroninių ryšių tinklo elementams įrengti tinkančiomis plataus masto visuotinėmis fizinėmis

¹ 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose (OL L 249, 2002 9 17, p. 21).

² **2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80).**

infrastruktūromis, pavyzdžiui, elektros energijos, dujų, vandentiekio, nuotekų ir kanalizacijos sistemų, šildymo ir transporto paslaugų, savininkams ar turėtojams. Teisių turėtojų atveju trečiųjų šalių nuosavybės teisės dėl to nepasikeičia **ir neribojamas naudojimasis tokiomis teisėmis;**

- (14) siekiant gerinti itin didelio pralaidumo tinklų diegimą vidaus rinkoje, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos įmonių, teikiančių viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas ar susijusias priemones (įskaitant viešojo sektoriaus įmones), teisės sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, atitinkančiomis įprastą naudojamą nuosavybės teisėmis, gauti prieigą prie fizinės infrastruktūros, neatsižvelgiant į jos buvimo vietą. **Sykiu svarbu užtikrinti, kad prieigos teikėjai gautų teisingą investicijų grąžą, kuri atspindėtų atitinkamas rinkos sąlygas ir, visų pirma susijusių įrenginių teikėjų atveju, skirtingus jų verslo modelius. Kai prieiga suteikiama pagal sutartį, kuri pasirašoma prieš įsigaliojant šiam reglamentui, o dėl kainos jau buvo deramasi ir dėl jos susitarta arba ji įtraukta į sutartį, neturėtų būti reikalaujama, kad kaina atitiktų sąžiningas ir pagrįstas sąlygas.** Pareiga suteikti prieigą prie fizinės infrastruktūros turėtų nedaryti poveikio žemės ar pastato, kuriame infrastruktūra yra, savininko teisėms;
- (15) visų pirma, atsižvelgiant į sparčią belaidžio ryšio fizinės infrastruktūros teikėjų, kaip antai „bokštų bendrovių“, raidą ir vis svarbesnį jų, kaip prieigos prie fizinės infrastruktūros, tinkamos diegti belaidžio elektroninio ryšio tinklų, pvz., 5G, elementus, teikėjų vaidmenį, termino „tinklo operatorius“ apibrėžtis turėtų būti išplėsta ir apimti ne tik įmones, teikiančias ar įgaliotas teikti viešųjų ryšių tinklų paslaugas, ir kitų tinklų, kaip antai transporto, dujų arba elektros energijos, operatorius, bet ir susijusias priemones teikiančias įmones, kurios taip pat **turėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį**, išskyrus atvejus, kai taikomos nuostatos dėl fizinės pastato infrastruktūros ir prieigos. **Nuostatos dėl sąžiningų ir pagrįstų prieigos suteikimo sąlygų neturėtų būti taikomos susijusioms priemonėms, kai jos veikia tik kaip didmeninis modelis, suteikiantis fizinę prieigą daugiau nei vienai priimančiajai įmonei, teikiančiai arba įgaliotai teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, nebent nacionalinės reguliavimo institucijos, atlikusios rinkos tyrimą, pagrįstų poreikį taikyti rinkos taisomąsias priemones. Siekiant užtikrinti paslaugų tęstinumą ir planuojamo susijusių įrenginių diegimo nuspėjamumą, turėtų būti reikalaujama,**

kad žemės, kurioje įrengiami susiję įrenginiai, savininkai pagal nacionalinę sutarčių teisę derėtųsi dėl prieigos prie žemės su įmonėmis, teikiančiomis arba įgaliotomis teikti tuos susijusius įrenginius sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą;

- (16) atsižvelgiant į nedidelį diferenciacijos lygį, panaudojant tinklo fizinę infrastruktūrą dažnai galima kartu įrengti įvairius elektroninių ryšių tinklo elementus, nedarant poveikio pagrindinei teikiamai paslaugai ir patiriant minimalias pritaikymo sąnaudas. Tai elementai, kuriais galima užtikrinti ne mažesnės kaip 100 Mb/s spartos plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugas, laikantis technologinio neutralumo principo. Todėl fizinę infrastruktūrą, kurioje tik ketinama įrengti kitus tinklo elementus, bet kuri netampa aktyviuoju tinklo elementu, pavyzdžiui, nenaudojamų šviesolaidžio skaidulų atveju, iš esmės galima naudoti elektroninių ryšių kabeliams, įrangai arba bet kuriam kitam elektroninių ryšių tinklų elementui įrengti, neatsižvelgiant į faktinį jos naudojimą arba jos nuosavybę, saugumo problemas ar infrastruktūros savininko būsimus verslo interesus. Fizinė viešojo sektoriaus elektroninių ryšių tinklų infrastruktūra iš esmės gali būti naudojama ir kitų tinklų elementams įrengti. Todėl atitinkamais atvejais, kai diegiami kiti tinklai, viešojo sektoriaus elektroninių ryšių tinklų operatoriai gali suteikti prieigą prie savo tinklų. Nedarant poveikio konkrečiam bendro intereso, susijusio su pagrindinės paslaugos teikimu, siekimui tuo pat metu reikėtų skatinti visų tinklo operatorių veiklos sinergiją, siekiant kartu padėti įgyvendinti Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytus skaitmeninius tikslus;
- (17) tais atvejais, kai nėra pagrįstos išimties, viešojo sektoriaus institucijoms *arba tų viešojo sektoriaus institucijų vardu pagal išimtinis jiems suteiktus įgaliojimus užduotis vykdantiems subjektams* priklausančiuose arba jų kontroliuojamuose fizinės infrastruktūros elementuose, kurie gali būti ir nesusiję su tinklu, taip pat gali būti įrengiami elektroninių ryšių tinklų elementai ir jie turėtų būti prieinami, kad būtų galima lengviau įdiegti itin didelio pralaidumo tinklų, visų pirma belaidžio ryšio tinklų, elementus. Tokie fizinės infrastruktūros elementai yra pastatai, įėjimai į pastatus, *pastatų stogai bei fasadai* ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informacinės lentos, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro stotys. Valstybės narės, *bendradarbiaudamos su regionų ir vietos valdžios institucijomis*, turi nustatyti konkrečius pastatus, kurie jų

teritorijose priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojami ir kurių atveju negali būti taikomi įpareigojimai suteikti prieigą dėl, pavyzdžiui, jų architektūrinės, istorinės, religinės ar gamtinės vertės, *nacionalinio saugumo ar kelių eismo saugumo. Siekiant užtikrinti visuomenės pritarimą ir tvarų diegimą, itin didelio pralaidumo tinklų tinklo elementai turėtų daryti kuo mažesnę vizualinę poveikį;*

(17a) *viena vertus, ištiesos teritorijos, ypač kaimo regionuose, gali likti be junglumo galimybės dėl to, kad viešojo sektoriaus infrastruktūra neleidžia įrengti itin didelio pralaidumo tinklų elementų arba nėra tam tinkama. Kita vertus, yra komercinių pastatų, kurie yra vienintelė alternatyva tokiems elementams įrengti. Siekiant užtikrinti junglumą atokiose ir retai apgyvendintose vietovėse ir panaikinti skaitmeninės aprėpties atotrūkį tarp kaimo ir miesto vietovių, kartu kuo mažiau kišantis į privačią nuosavybę, labai ribotais atvejais reikalavimai suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros turėtų būti taikomi ir komerciniams pastatams. Pareiga suteikti prieigą tokiais atvejais būtų pateisinama, jeigu atitinkamoje vietovėje nėra alternatyvos plėtoti itin didelio pralaidumo tinklus ir jei laikomasi sąžiningų sąlygų, įskaitant atlygį už tokios prieigos suteikimą. Ši pareiga būtų taikoma tik tuo atveju, jei tenkinama viena iš šių sąlygų: atitinkamoje vietovėje nėra įdiegto itin didelio pralaidumo tinklo ir nėra patvirtinto plano, kad per vienerius metus nuo tinklo operatoriaus prašymo suteikti prieigą jis bus įdiegtas; atitinkamoje vietovėje nėra nuosavybės teise tinklo operatoriams arba viešojo sektoriaus institucijoms priklausančios arba jų kontroliuojamos esamos fizinės infrastruktūros, kuri būtų techniškai tinkama itin didelio pralaidumo tinklų elementams įrengti arba prašantysis operatorius įrodo, kad jam nebuvo suteikta valstybės parama itin didelio pralaidumo tinklams atitinkamoje vietovėje diegti arba jis nerado tinkamo investavimo dalininko tokiai fizinei infrastruktūrai diegti;*

(18) šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis jokioms specialioms apsaugos priemonėms, kurios turi būti taikomos siekiant užtikrinti saugą ir visuomenės sveikatą, tinklų, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros, saugumą ir vientisumą, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, ir užtikrinti, kad nebūtų daromas poveikis pagrindinei tinklo operatoriaus *arba viešojo sektoriaus institucijos* teikiamai paslaugai, visų pirma tinklų, kurie naudojami žmonėms vartoti skirtam vandeniui tiekti, atveju. Tačiau

bendrosios nacionalinių teisės aktų taisyklės, pagal kurias tinklų operatoriams draudžiama derėtis dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros su įmonėmis, teikiančiomis ar įgaliotomis teikti viešųjų ryšių tinklų paslaugas arba susijusias priemones, gali trukdyti sukurti prieigos prie fizinės infrastruktūros rinką. Todėl tokios bendrosios taisyklės turėtų būti panaikintos. Be to, šiame reglamente nustatytos priemonės neturėtų kliudyti valstybėms narėms skatinti komunalinių paslaugų sektoriaus operatorius suteikti prieigą prie infrastruktūros, kai apskaičiuojant galutiniam naudotojui nustatomus jų pagrindinės veiklos arba veiklų tarifus neįtraukiamos pajamos, gaunamos už prieigos prie jų fizinės infrastruktūros suteikimą pagal taikomą Sąjungos teisę;

- (19) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir išvengti neproporcingos naštos tinklo operatoriams, kuri gali atsirasti tuo pačiu metu taikant du skirtingus prieigos režimus tai pačiai fizinei infrastruktūrai, fizinei infrastruktūrai, kuriai taikomi nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 nustatyti įpareigojimai suteikti prieigą arba įsipareigojimams suteikti prieigą, atsirandantiems taikant Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, šiame reglamente nustatyti prieigos įpareigojimai neturėtų būti taikomi tol, kol galioja tokie įpareigojimai suteikti prieigą. Tačiau šis reglamentas turėtų būti taikomas tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija nustato įpareigojimą suteikti prieigą pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, dėl kurio apribojamas atitinkamos fizinės infrastruktūros naudojimas. Pavyzdžiui, taip gali nutikti, kai operatorius, planuojantis prijungti bazines stotis, paprašo suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros, kurios atžvilgiu įpareigojimas suteikti prieigą buvo nustatytas didmeninių specialiųjų pajėgumų rinkoje¹;
- (20) siekiant užtikrinti proporcingumą ir išsaugoti investicijų paskatas, *ypač itin didelio pralaidumo tinklų pradininkams, ir taip sukurti paskatą sparčiai diegti itin didelio pajėgumo tinklus kaimo ir atokiose vietovėse*, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija turėtų turėti teisę dėl objektyvių ir pagrįstų priežasčių atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros. Visų pirma, fizinė

¹ 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/2245 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas ex ante reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (C(2020)8750, 2020 12 18, OL L 439, 2020 12 29, p. 23).

infrastruktūra, prie kurios buvo paprašyta prieigos, gali būti techniškai netinkama dėl konkrečių aplinkybių arba dėl atitinkamu metu turimos vietos trūkumo arba dėl būsimų vietos poreikių, kurie yra pakankamai įrodyti, pavyzdžiui, viešai paskelbtais investicijų planais. Siekiant užtikrinti proporcingumą ir išsaugoti investicijų paskatas, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija gali atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros. Siekiant išvengti galimo konkurencijos iškraipymo arba galimo piktnaudžiavimo atsisakymo suteikti prieigą sąlygomis, visi tokie atsisakymai turėtų būti tinkamai patvirtinami ir pagrindžiami objektyviomis bei išsamiomis priežastimis. Pavyzdžiui, tokios priežastys nebūtų laikomos objektyviomis, jeigu įmonė, teikianti arba įgaliota teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, įdiegė fizinę infrastruktūrą suderinusi inžinerinius darbus su tinklo operatoriumi, kuris nėra elektroninių ryšių tinklo operatorius, ir atsisako suteikti prieigą dėl to, kad, jos teigimu, trūksta turimos vietos itin didelio pralaidumo tinklų elementams įrengti, o taip nutiko dėl jos kontroliuojamos įmonės priimtų sprendimų. Tokiu atveju, jeigu prašyme suteikti prieigą nurodytoje vietovėje nėra kito IDPT, gali atsirasti konkurencijos iškraipymas. Panašiai, konkrečiomis aplinkybėmis dalijantis infrastruktūra gali kilti pavojus saugai arba visuomenės sveikatai, tinklo, įskaitant ypatingos svarbos infrastruktūrą, vientisumui ir saugumui arba gali kilti grėsmė paslaugų, kurios pirmiausia teikiamos naudojantis ta pačia infrastruktūra, teikimui. Be to, tais atvejais, kai tinklo operatorius jau teikia galimybę naudoti perspektyvias alternatyvias priemones didmeninei prieigai prie fizinės elektroninių ryšių tinklų infrastruktūros, kuri atitiktų prieigos prašytojo poreikius, pvz., nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas arba šviesolaidžio skaidulų atskyrimą, prieiga prie pagrindinės fizinės infrastruktūros gali daryti nepalankų ekonominį poveikį jo verslo modeliui, visų pirma operatorių, veikiančių tik didmeninės prekybos rinkoje, atveju, ir paskatoms investuoti. Taip pat gali kilti neefektyvaus tinklo elementų dubliavimo rizika, **ir to visų pirma reikėtų vengti, kol bus pasiekta pakankama itin didelio pralaidumo tinklų aprėptis kaimo vietovėse.** Vertinant tokių alternatyvių didmeninės fizinės prieigos priemonių sąlygų teisingumą ir pagrįstumą, reikėtų atsižvelgti, *inter alia*, į prieigą suteikiančios įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pagrindinį verslo modelį, ■ būtinybę išvengti bet kurios šalies didelės įtakos rinkoje, jei ji yra, padidėjimo, **ir būtinybę užtikrinti, kad,**

susijusių priemonių teikėjų atveju, jie gautų teisingą investicijų grąžą, kuri atspindėtų atitinkamas rinkos sąlygas ir verslo modelį;

- (21) siekiant palengvinti pakartotinį esamos fizinės infrastruktūros naudojimą, tais atvejais, kai operatoriai prašo prieigos konkrečiame rajone, tinklo operatoriai ir fizinę infrastruktūrą valdančios arba kontroliuojančios viešojo sektoriaus institucijos turėtų pateikti pasiūlymą dėl bendro jų įrenginių naudojimo sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą, nebent prieiga nesuteikiama dėl objektyvių priežasčių. Viešojo sektoriaus institucijos taip pat turėtų siūlyti prieigą nediskriminacinėmis sąlygomis. Priklausomai nuo aplinkybių, tokios prieigos suteikimo sąlygoms įtakos gali turėti keli veiksniai. Tai, be kita ko: i) bet kokios papildomos techninės priežiūros ir pritaikymo išlaidos; ii) bet kokios prevencinės saugumo priemonės, kurias reikia patvirtinti, kad būtų *išvengta* neigiamo poveikio tinklo saugai, saugumui ir vientisumui; iii) bet kokie specialūs susitarimai dėl atsakomybės žalos atveju; iv) bet kokios viešosios subsidijos, suteiktos infrastruktūrai statyti, panaudojimas, įskaitant su subsidija susijusias arba laikantis Sąjungos teisės pagal nacionalinę teisę numatytas specialias sąlygas; v) gebėjimas suteikti arba pateikti infrastruktūros pajėgumą siekiant įvykdyti viešųjų paslaugų teikimo įpareigojimus; ir vi) bet kokie vadovaujantis nacionalinėmis nuostatomis nustatyti apribojimai, kuriais siekiama apsaugoti aplinką, visuomenės sveikatą, visuomenės saugumą arba siekiama miestų ir kaimo vietovių planavimo tikslų;
- (22) investicijomis į fizinę viešųjų elektroninių ryšių tinklų infrastruktūrą arba susijusias priemones turėtų būti tiesiogiai prisidedama siekiant Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytų tikslų ir išvengti oportunistinio elgesio. Todėl nustatant bet kokią įpareigojimą suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros arba koordinuoti inžinerinius darbus turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į tam tikrus veiksnius, kaip antai i) tų investicijų ekonominį perspektyvumą, remiantis jų rizikos profiliu; ii) investicijų grąžos tvarkaraštį; iii) prieigos poveikį konkurencijai vartotojų grandies rinkoje, taigi ir kainoms bei investicijų grąžai; iv) tinklo turto nusidėvėjimą prašymo suteikti prieigą pateikimo metu; v) verslo planą, kuriuo grindžiamos investicijos, visų pirma į fizinę infrastruktūrą, naudojamą itin didelio pralaidumo tinklų paslaugoms teikti, ir vi) bet kokią bendro diegimo galimybę, anksčiau pasiūlytą prieigos prašytojui;

- (23) viešojo sektoriaus institucijos, valdančios arba kontroliuojančios fizinę infrastruktūrą, gali neturėti pakankamai išteklių, patirties arba reikalingų techninių žinių, kuriais remdamosi jos galėtų derėtis su operatoriais dėl prieigos. **Tokiu atveju**, siekiant palengvinti prieigą prie šių viešojo sektoriaus institucijų fizinės infrastruktūros, **turėtų** būti paskirta institucija, kuri koordinuotų prašymų suteikti prieigą atvejus, teiktų teisinio ir techninio pobūdžio konsultacijas dėl prieigos sąlygų bei naudodama bendrą informacinį punktą teiktų atitinkamą informaciją apie tokią fizinę infrastruktūrą. Ši koordinavimo institucija taip pat **turėtų** padėti viešojo sektoriaus institucijoms rengti pavyzdines sutartis ir stebėti prašymų suteikti prieigą nagrinėjimo proceso rezultatus ir trukmę. Ši institucija taip pat galėtų teikti pagalbą ginčų dėl prieigos prie viešojo sektoriaus institucijoms priklausančios arba jų kontroliuojamos fizinės infrastruktūros atvejais;
- (24) siekdama užtikrinti valstybių narių požiūrių nuoseklumą, **kartu atsižvelgiant į skirtingą padėtį valstybėse narėse**, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC), **ne vėliau kaip iki šio reglamento įsigaliojimo dienos turėtų** pateikti gaires dėl nuostatų, susijusių su prieiga prie fizinės infrastruktūros, įskaitant, be kita ko, sąžiningų ir pagrįstų sąlygų taikymą. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių, **nacionalinių valdžios institucijų** ir nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų nuomonę, **siekiant kiek įmanoma užtikrinti, kad tokiomis gairėmis nebūtų pažeisti nusistovėjusę principai, kad jie atitiktų nacionalinių ginčų sprendimo institucijų procedūrinės taisyklės ir nekenktų tolesniam itin didelio pajėgumo tinklų diegimui. Siekdama išvengti rinkos trikdžių ir atvirkštinio investicijų poveikio, Komisija, rengdama sąžiningos ir pagrįstos kainos gaires, turėtų atsižvelgti į tinklo operatorių ypatybes ir jų verslo modelį, visų pirma kai jis grindžiamas infrastruktūros nuoma trečiosioms šalims, pavyzdžiui, bokštų bendrovėms arba tik didmeninės prekybos operatoriams, taip pat nustatyti įvairių kategorijų infrastruktūros kainos nustatymo kriterijus. Atsižvelgiant į valstybėms narėms suteiktą lankstumo lygį taikant nuostatas dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros ir siekiant, kad jos būtų veiksmingos, Komisijos gairėse turėtų būti numatytas atitinkamas išsamumo lygis;**
- (25) operatoriai turėtų turėti galimybę gauti būtiniausią informaciją apie fizinę infrastruktūrą ir ■ diegimo rajone **tinklo operatoriaus planuojamus** inžinerinius

darbus *arba, konkrečiais atvejais, apie viešosios įstaigos planuojamus darbus, pavyzdžiui, kelių tiesimą, kuris galėtų būti aktualus itin didelio pralaidumo tinklo diegimo atveju. Komisija turėtų paskelbti gaires dėl viešųjų inžinerinių darbų ir informacijos, kuri turi būti prieinama siekiant palengvinti itin didelio pralaidumo tinklo diegimą.* Taip bus galima efektyviai planuoti itin didelio pralaidumo tinklų diegimą ir užtikrinti veiksmingiausią esamos fizinės infrastruktūros, tinkamos tokiems tinklams diegti ir planuojamiems inžineriniams darbams, naudojimą. Tokia būtiniausia informacija yra būtina sąlyga siekiant įvertinti egzistuojančios infrastruktūros naudojimo arba planuojamų inžinerinių darbų koordinavimo potencialą konkrečiame rajone, taip pat sumažinti žalą bet kuriai egzistuojančiai fizinei infrastruktūrai. Atsižvelgiant į šiuose procesuose dalyvaujančių suinteresuotųjų šalių (susijusių su valstybinėmis, ir privačiomis lėšomis finansuojamais inžineriniais darbais, taip pat esama ar planuojama fizine infrastruktūra) skaičių ir siekiant palengvinti prieigą prie šios informacijos (kituose sektoriuose ir valstybėse), tinklų operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kuriems taikomi skaidrumo įpareigojimai, turėtų, *kai įmanoma*, aktyviai (o ne paprašius) teikti ir saugoti tokią būtiniausią informaciją naudodami bendrą informacinį punktą. Taip bus galima supaprastinti prašymų gauti tokią informaciją tvarkymą, o operatoriai galės išreikšti savo susidomėjimą prieiga prie fizinės infrastruktūros arba koordinuoti inžinerinius darbus tais atvejais, kai labai svarbu laikytis terminų. Būtiniausia informacija apie planuojamus inžinerinius darbus turėtų būti teikiama naudojant bendrą informacinį punktą iš karto, kai tik atitinkamas tinklo operatorius gauna informaciją, ir bet kuriuo atveju bei tuomet, kai reikalingi leidimai, ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki pirmo prašymo išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms. *Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kuriems taikomi skaidrumo įpareigojimai, galėtų aktyviai ir savanoriškai teikti išsamesnę būtiniausią informaciją, įtraukdami papildomų charakteristikų, pavyzdžiui, informaciją apie fizinės infrastruktūros naudojimo lygį, jei jos yra, arba orientacinę informaciją apie galimybę naudotis nenaudojamomis šviesolaidžio skaidulomis;*

- (26) būtiniausia informacija turėtų būti nedelsiant proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis pateikiama per bendrą informacinį punktą, kad operatoriai galėtų pateikti prašymus suteikti informaciją. Bendras informacinis punktas turėtų veikti kaip elektroniniu formatu pateikiamos informacijos saugykla, kurioje būtų

galima gauti informaciją ir pateikti prašymus internetu, naudojant skaitmenines priemones, kaip antai tinklalapius, skaitmenines programėles ir skaitmenines platformas. Teikiama informacija gali būti ribojama siekiant užtikrinti tinklo saugumą ir vientisumą, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros ir nacionalinio saugumo atvejais, arba siekiant apsaugoti teisėtas veiklos ir verslo paslaptis. Informacija gali būti nesaugoma bendrame informaciniame punkte, jeigu užtikrinama, kad bus prieinamos nuorodos į kitas skaitmenines priemones, kaip antai interneto portalus, skaitmenines platformas ar skaitmenines programėles, kuriose saugoma informacija. Bendrame informaciniame punkte gali būti naudojamos papildomos funkcijos, kaip antai galimybė gauti papildomos informacijos arba pagalbos nagrinėjant prašymus suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros arba koordinuoti statybos darbus;

- (27) be to, jeigu prašymas pagrįstas, ypač jeigu to reikia siekiant dalytis egzistuojančia fizine infrastruktūra arba koordinuoti inžinerinius darbus, operatoriams turėtų būti suteikta galimybė atlikti apžiūras vietoje ir prašyti informacijos apie planuojamus inžinerinius darbus skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis ir nedarant poveikio apsaugos priemonėms, priimtoms tinklo saugumui ir vientisumui užtikrinti, taip pat konfidencialumui ir veiklos bei verslo paslaptims apsaugoti;
- (28) turėtų būti skatinamas didesnis planuojamų inžinerinių darbų skaidrumas, kuris būtų užtikrinamas naudojant bendrus informacinius punktus. Tai galima padaryti nesunkiai nurodant įgaliotiems operatoriams, kur yra tokios informacijos, kai jos turima. Skaidrumas taip pat turėtų būti užtikrinamas nustatant, kad, prašymai išduoti leidimus galėtų būti teikiami po to, kai bendrame informaciniame punkte paskelbiama informacija apie *tinklo operatorių* planuojamus inžinerinius darbus;
- (29) dėl to, kad valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė paskirstyti bendrų informacinių punktų funkcijas daugiau nei vienai kompetentingai institucijai, neturėtų būti daromas poveikis jų gebėjimui veiksmingai atlikti šias funkcijas. Jeigu valstybėje narėje įsteigiamas daugiau nei vienas informacijos punktas, pasitelkiant bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos *punktą*, kuriame naudojama bendroji naudotojų sąsaja, turėtų būti užtikrinama, kad elektroninėmis priemonėmis būtų galima sklandžiai pasiekti visus bendrus informacinius punktus. Bendras informacinis punktas turėtų būti visiškai skaitmenizuotas ir jame turėtų būti galima lengvai naudotis atitinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokiu būdu tinklų operatoriai ir viešojo

sektorius institucijos galės naudotis savo teisėmis ir laikytis šiame reglamente nustatytų įpareigojimų. Tai pasakytina apie greitą prieigą prie būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą ir planuojamus inžinerinius darbus, elektronines administracines leidimų išdavimo ir priėmimo teisių suteikimo procedūras bei taikomas sąlygas ir procedūras. Kartu su šia būtiniausia informacija bendrame informaciniame punkte turėtų būti suteikiama prieiga prie geografinio susiejimo informacijos, susijusios su esamos fizinės infrastruktūros ir planuojamų inžinerinių darbų vieta. Siekdamas palengvinti šį procesą, valstybės narės turėtų numatyti automatizuotas skaitmenines priemones, kurias naudojant būtų galima pateikti geografinio susiejimo informaciją, ir konvertavimo į palaikomus duomenų formatus priemones. Šios priemonės galėtų būti prieinamos tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, atsakingoms už šios informacijos teikimą per bendrą informacinį punktą. Be to, tais atvejais, kai geografinio susiejimo vietos duomenys gali būti pasiekiami naudojant kitas skaitmenines priemones, kaip antai Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB¹ sukurtą INSPIRE geoportalą, bendrame informaciniame punkte galėtų būti suteikiama patogi prieiga prie šios informacijos;

- (30) siekiant užtikrinti proporcingumą ir saugumą, reikalavimas teikti informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą per bendrą informacinį punktą gali būti netaikomas dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių gali būti pateisinamas atsisakymas patenkinti prieigos prašymą. Be to, informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą teikimas per bendrą informacinį punktą labai konkrečiais atvejais tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms gali būti sudėtingas arba neproporcingas. Taip gali nutikti, pavyzdžiui, kai dar nėra atitinkamo turto planų, o juos parengti būtų labai brangu, arba kai tikimasi, kad prašymų suteikti prieigą tam tikrose valstybės narės vietovėse arba tam tikros konkrečios fizinės infrastruktūros atvejais bus labai nedaug. Jeigu paaiškėja, kad remiantis išsamia sąnaudų ir naudos analize informacijos teikimas būtų neproporcingas, tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos neturėtų būti įpareigojami teikti tokią informaciją. Valstybės narės turėtų atlikti tokią išsamią sąnaudų ir naudos analizę remdamosi konsultacijomis su suinteresuotosiomis šalimis dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros poreikio, ir ši analizė turėtų būti

¹ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

reguliariai atnaujinama. Konsultacijų procesas ir jo rezultatai turėtų būti skelbiami viešai, o Komisijai turėtų būti pranešama apie konkrečią fizinę infrastruktūrą, kuriai šis įpareigojimas netaikomas;

- (31) siekiant užtikrinti nuoseklumą, kompetentingos institucijos, vykdančios bendro informacinio punkto funkcijas, nacionalinės reguliavimo institucijos, vykdančios savo užduotis pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, arba kitos kompetentingos institucijos, kaip antai nacionalinės, regioninės arba vietos institucijos, atsakingos už kadastro duomenis Direktyvos 2007/2/EB (INSPIRE) įgyvendinimą, turėtų konsultuotis ir bendradarbiauti tarpusavyje. Tokio bendradarbiavimo tikslas turėtų būti kuo labiau sumažinti tinklo operatorių ir viešojo sektoriaus institucijų, įskaitant didelę įtaką rinkoje turinčias įmones (didelę įtaką rinkoje turinčius operatorius), pastangas laikytis skaidrumo įpareigojimų siekiant, kad informacija apie jų fizinę infrastruktūrą būtų prieinama. Tais atvejais, kai reikalingas kitoks duomenų, susijusių su didelę įtaką rinkoje turinčio operatoriaus fizine infrastruktūra, rinkinys, dėl tokio bendradarbiavimo turėtų būti sukuriama naudingi su didele įtaka rinkoje susijusios duomenų bazės ir bendro informacinio punkto ryšiai ir sinergija bei proporcinga bendra duomenų rinkimo ir duomenų teikimo praktika, kurią taikant būtų galima pasiekti lengvai palyginamų rezultatų. Bendradarbiaujant taip pat turėtų būti siekiama palengvinti prieigą prie informacijos apie fizinę infrastruktūrą, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes. Jeigu reguliavimo įpareigojimai pakeičiami arba panaikinami, šalys, kurioms tai yra aktualu, turėtų susitarti dėl geriausių sprendimų, kaip pritaikyti fizinės infrastruktūros duomenų rinkimo ir teikimo procesus prie naujų reguliavimo įpareigojimų;
- (32) prievolė užtikrinti infrastruktūros darbų koordinavimo skaidrumą inžineriniams darbams neturi būti taikoma dėl nacionalinio saugumo priešasčių arba ekstremaliųjų situacijų atvejais. Taip galėtų būti inžinerinių darbų, vykdomų tuomet, kai dėl civilinės inžinerijos darbų ir su jais susijusių įrenginių būklės blogėjimo procesų, kuriuos sukelia destruktivūs gamtos arba žmogaus veiklos veiksniai, kyla pavojus visuomenei, ir kurie yra būtini siekiant užtikrinti jų saugą arba juos nugriauti. Dėl skaidrumo priešasčių valstybės narės turėtų pranešti Komisijai apie inžinerinius darbus, kurie turi vykdomi esant tokioms aplinkybėms, ir paskelbti apie juos naudodamos bendrą informacinį punktą;

- (33) siekiant užtikrinti, kad būtų galima sutaupyti daug lėšų ir sumažinti nepatogumus vietovėje, kurioje diegiami nauji elektroninių ryšių tinklai, turėtų būti draudžiama taikyti reguliavimo apribojimus, kuriais paprastai užkertamas kelias tinklo operatorių deryboms dėl susitarimų dėl statybos darbų koordinavimo diegiant itin didelio pralaidumo tinklus. Viešosiomis lėšomis nefinansuojamų inžinerinių darbų atveju šis reglamentas neturėtų kliudyti tinklo operatoriams sudaryti inžinerinių darbų koordinavimo susitarimus pagal jų pačių investicinius ir verslo planus ir jų pageidaujamą tvarkaraštį;
- (34) valstybės narės turėtų kiek įmanoma padidinti inžinerinių darbų, visiškai arba iš dalies finansuojamų viešojo sektoriaus lėšomis, rezultatus, išnaudodamos teigiamą išorės veiksmių poveikį tiems darbams įvairiuose sektoriuose ir užtikrindamos lygias galimybes dalytis turima ir planuojama fizine infrastruktūra diegiant itin didelio pralaidumo tinklus. Neturėtų būti daromas neigiamas poveikis viešojo sektoriaus lėšomis finansuojamų inžinerinių darbų pagrindiniam tikslui. Tačiau susijusius inžinerinius darbus tiesiogiai ar netiesiogiai, pavyzdžiui, per subrangovą, vykdančius tinklo operatorius proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis turėtų patenkinti laiku pateiktus pagrįstus prašymus koordinuoti itin didelio pralaidumo tinklų elementų diegimą. Pavyzdžiui, prašymą pateikęs operatorius turėtų padengti bet kokias papildomas išlaidas, be kita ko, patirtas dėl vėlavimų, ir užtikrinti, kad pradiniai planai būtų kuo mažiau keičiami. Tokios nuostatos neturėtų daryti poveikio valstybių narių teisei rezervuoti elektroninių ryšių tinklų pajėgumus netgi nesant specialių prašymų. Valstybės narės taip galės patenkinti būsimą fizinės infrastruktūros paklausą, kad būtų kuo labiau padidinta inžinerinių darbų vertė, arba priimti priemonės, kuriomis nustatomos panašios teisės koordinuoti kitų rūšių tinklų, pavyzdžiui, dujų ar elektros energijos, operatorių inžinerinius darbus;
- (35) kai kuriais atvejais, ypač diegiant kaimo, atokiose arba retai apgyvendintose vietovėse, dėl įpareigojimo *tinklo operatoriams* koordinuoti inžinerinius darbus gali kilti grėsmė tokio diegimo finansiniam gyvybingumui ir galiausiai gali būti atgrasyta nuo investicijų, vykdomų rinkos sąlygomis. Todėl įmonei, teikiančiai arba turinčiai teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pateiktas prašymas koordinuoti inžinerinius darbus konkrečiomis aplinkybėmis gali būti laikomas nepagrįstu. Taip turėtų būti visų pirma tais atvejais, kai prašymą pateikusi įmonė, teikianti arba turinti

teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, nenurodo savo ketinimo toje vietovėje diegti itin didelio pralaidumo tinklus (t. y. diegti naują tinklą, atnaujinti arba išplėsti tinklą) ir buvo paskelbtos prognozės arba prašymas paskelbti apie ketinimą diegti itin didelio pralaidumo tinklus nustatytose zonose (pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnį) arba pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisykles buvo surengtos viešos konsultacijos. Jeigu paskelbiama daugiau tokių prognozių, prašymų ir (arba) viešų konsultacijų, turėtų būti atsižvelgiama tik į tokią aplinkybę, kaip antai paskutiniu metu atveju, susijusiu su laikotarpiu, per kurį buvo pateiktas prašymas koordinuoti inžinerinius darbus, nepareikštas susidomėjimas. Siekiant užtikrinti prieigą prie įdiegtos infrastruktūros ateityje, inžinerinius darbus atliekanti įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, turėtų garantuoti, kad įdiegs pakankamo pralaidumo fizinę infrastruktūrą, atsižvelgdama į Komisijos pateiktas gaires. Šis įpareigojimas nedaro poveikio taisyklėms ir sąlygoms, susijusioms su viešųjų lėšų skyrimu, ir valstybės pagalbos taisyklių taikymu;

- (36) siekdama užtikrinti požiūrių nuoseklumą, ***kartu atsižvelgiant į skirtingą padėtį valstybėse narėse***, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC), ***ne vėliau kaip iki šio reglamento įsigaliojimo dienos turėtų*** pateikti gaires dėl nuostatų, susijusių su inžinerinių darbų koordinavimu, taikymu, įskaitant, be kita ko, nuostatas, susijusias su išlaidų paskirstymu. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių, ***ypač nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų, nuomonę. Atsižvelgiant į valstybėms narėms suteiktą lankstumo lygį taikant nuostatas dėl inžinerinių darbų koordinavimo ir siekiant, kad jos būtų veiksmingos, Komisijos gairėse turėtų būti numatytas atitinkamas išsamumo lygis***;
- (37) veiksmingas koordinavimas gali padėti sumažinti išlaidas ir vėlavimą, taip pat diegimo sutrikimus, kurie gali atsirasti dėl problemų, kylančių diegimo vietoje. Vienas iš pavyzdžių, kai gali būti labai naudinga koordinuoti inžinerinius darbus, yra įvairius sektorius apimantys projektai, kuriuos vykdančios šalys transporto infrastruktūros, kaip antai automobilių kelių, geležinkelių ir vidaus vandenų kelių, sukuriama 5G koridoriai. Šių projektų dažnai taip pat gali prireikti koordinuoti projektavimo arba bendro projektavimo darbus remiantis projekto dalyvių bendradarbiavimu projekto pradžioje. Kartu vykdydamos projektavimo darbus, suinteresuotosios šalys gali iš anksto, prieš

pradėdamos koordinuoti inžinerinius darbus, susitarti dėl fizinės infrastruktūros diegimo būdų ir naudotinos technologijos bei įrangos. Todėl prašymą koordinuoti statybos darbus reikėtų pateikti kuo greičiau;

- (38) siekiant apsaugoti nacionalinius ir Sąjungos bendruosius interesus, gali reikėti įvairių leidimų, susijusių su elektroninių ryšių tinklų arba susijusių priemonių tinklo elementų diegimu. Tai gali būti kasimo, statybos, miestų planavimo, aplinkosaugos ir kiti leidimai bei priėjimo teisės. Dėl įvairių rūšių elektroninių ryšių tinklų arba susijusių priemonių diegimui reikalingų leidimų ir priėjimo teisių skaičiaus ir vietinio diegimo pobūdžio gali reikėti taikyti skirtingas procedūras ir sąlygas, o dėl to diegiant tinklus gali kilti sunkumų. Todėl, siekiant palengvinti diegimą, visos taisyklės dėl sąlygų ir procedūrų, kurios turi būti taikomos suteikiant leidimus ir priėjimo teises, turėtų būti racionalizuotos, *nuoseklios* ir *kiek įmanoma* suderintos nacionaliniu lygmeniu, *laikantis kiekvienos valstybės narės teisinės tvarkos. Siekiant sumažinti administracinę naštą ir užtikrinti trumpesnius leidimų išdavimo procedūros terminus, kai pateikus vieną prašymą kelios kompetentingos institucijos yra atsakingos už įvairių skirtingų leidimų išdavimą ir įvairių naudojimo teisių suteikimą, valstybės narės turėtų paskirti vieną koordinavimo įstaigą. Tai įstaigai turėtų būti pavesta tarpininkauti koordinuojant įvairių susijusių kompetentingų institucijų veiklą taikant įvairius mechanizmus, įskaitant bendras koordinavimo procedūras, pvz., apsilankymus vietoje, sykiu išsaugant kiekvienos kompetentingos institucijos teisę dalyvauti ir išlaikyti savo sprendimų priėmimo prerogatyvas laikantis subsidarumo principo. Informaciją apie leidimų atlikti inžinerinius darbus išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo atvejais taikomas procedūras ir bendrąsias sąlygas per bendrą informacinį punktą turėtų teikti kiekviena dalyvaujanti kompetentinga institucija.* Tai galėtų sumažinti painiavą ir padidinti efektyvumą bei skaidrumą visiems operatoriams, ypač naujiems dalyviams ir mažesniems operatoriams, kurie nevykdo veiklos tame rajone. Be to, operatoriai turėtų turėti teisę prašymus suteikti leidimus ir priėjimo teises teikti elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą. Šios įmonės taip pat turėtų turėti galimybę elektroniniu formatu gauti informaciją apie jų prašymų statusą ir informaciją, ar jie buvo patenkinti, ar atmesti;
- (39) leidimų išdavimo procedūros neturėtų *nepagrįstai* kliudyti investicijoms arba daryti neigiamą poveikį vidaus rinkai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad

sprendimas, ar suteikti leidimus diegti itin didelio pralaidumo tinklų elementus arba susijusias priemones, būtų paskelbiamas per *du mėnesius nuo 15 dienų termino, prasidėjusio nuo* [] prašymo suteikti leidimą gavimo dienos, *arba per nacionalinės teisės aktuose nustatytą laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kuris terminas yra trumpesnis. Valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose turėtų numatyti paskatas kompetentingoms institucijoms išduoti arba atsisakyti išduoti leidimus sparčiau nei reikalaujama teisės aktuose. Išimtiniais, tinkamai pagrįstais atvejais kompetentinga institucija turėtų galėti pratęsti tą dviejų mėnesių terminą dar vienam, ne ilgesniam kaip trijų mėnesių, laikotarpiui. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų iš anksto suderintai nustatyti pratęsimo kriterijus ir priežastis.* Šis reikalavimas nedaro poveikio kitų konkrečių terminų arba įpareigojimų, nustatytų siekiant tinkamai įvykdyti procedūrą, taikomą leidimų išdavimo procedūros pagal nacionalinę arba Sąjungos teisę atveju. Kompetentingos institucijos neturėtų riboti, trukdyti ar stengtis, kad itin didelio pralaidumo tinklų arba susijusių priemonių diegimas būtų ekonomiškai mažiau patrauklus. Konkrečiau, jeigu įmanoma, jos neturėtų trukdyti vienu metu vykdyti ir leidimų, ir priėjimo teisių suteikimo *procedūrų* arba reikalauti, kad operatoriai gautų vienos rūšies leidimą, ir tik tuomet prašyti išduoti kitų rūšių leidimus. Kompetentingos institucijos turėtų pagrįsti bet kokį atsisakymą suteikti leidimus arba priėjimo teises, kurie yra susiję su jų kompetencija, remdamosi objektyviomis, skaidriomis, nediskriminacinėmis ir proporcingomis sąlygomis. *Išimtiniais, tinkamai pagrįstais atvejais, kai dėl nuo jų nepriklausančių priežasčių tinklo operatoriai negali atlikti darbų per išduoto leidimo galiojimo laikotarpį, siekiant išvengti pakartotinio paraiškų dėl to paties darbo teikimo proceso, kompetentingos institucijos, gavusios prašymą, turėtų leisti pratęsti tų leidimų galiojimą. Nustatydamos pratęsimo laikotarpį kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes, darbų rūšį ir laiką, reikalingą tiems darbams užbaigti. Pratęsimo laikotarpis neturėtų viršyti ilgiausios pradinio leidimo galiojimo trukmės;*

- (40) siekiant išvengti nepagrįsto delsimo, kompetentingos institucijos *turėtų* nustatyti, ar prašymas išduoti leidimą yra išsamus per 15 dienų nuo jo gavimo. Jeigu kompetentinga institucija nepaprašo pareiškėjo per tą laikotarpį pateikti trūkstamą informaciją, *turėtų būti pradedamas skaičiuoti dviejų mėnesių terminas. Praėjus 15 dienų,* kompetentingos institucijos *turėtų galėti prašyti trūkstamos informacijos per*

bendrą informacinį punktą, jei laikomasi dviejų mėnesių termino, per kurį turi būti nuspręsta, ar suteikti leidimus diegti itin didelio pralaidumo tinklų elementus ar susijusias priemones. Tais atvejais, kai diegiant itin didelio pralaidumo tinklų elementus reikalingi ne tik leidimai, bet ir priėjimo teisės, kompetentingos institucijos, nukrypdomos nuo Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio, tokias priėjimo teises turėtų suteikti per **du** mėnesius nuo prašymo gavimo dienos. Pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnį per šešis mėnesius turėtų būti suteikiamos ir kitos teisės, kurios neturi būti suteikiamos kartu su leidimais vykdyti inžinerinius darbus. Operatoriai, patyrę žalą dėl to, kad kompetentinga institucija delsė suteikti leidimus arba priėjimo teises per galiojančius terminus, turėtų turėti teisę reikalauti kompensacijos;

- (41) *siekiant tam tikriems itin didelio pralaidumo tinklų elementams netaikyti Sąjungos lygmeniu nustatyto reikalavimo gauti leidimus ir nedarant poveikio papildomoms išimtims, kurias gali nustatyti valstybės narės, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais šis reglamentas būtų papildomas priimant sąrašą, kuriame būtų nustatytos būtinausios itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių įrenginių elementų, kuriems netaikoma jokia leidimų išdavimo procedūra, diegimo kategorijos. Leidimų išdavimo procedūros išimties taip pat galėtų būti taikomos esamų techninės priežiūros darbų ar įrenginių techninio pobūdžio atnaujinimo, nedidelės apimties inžinerinių darbų, kaip antai tranšėjų kasimo, ir leidimų atnaujinimo atvejais; Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, be kita ko, su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;*
- (42) *siekiant užtikrinti, kad tokių leidimų ir priėjimo teisių suteikimo procedūros būtų užbaigiamos per pagrįstus terminus, atsižvelgiant į tam tikrus nacionalinio lygmens modernizavimo ir administracinės gerosios patirties pavyzdžiui, būtina parengti supaprastinto administravimo principus. Šie principai, inter alia, turėtų apimti*

įpareigojimo gauti išankstinį leidimą apribojimą tais atvejais, kai tai būtina, ir supaprastintą kompetentingų institucijų leidimų suteikimo procedūrą praėjus tam tikram laikotarpiui. *Valstybėms narėms, kurių nacionalinėje teisinėje sistemoje nėra administracinės tylos principo, turėtų būti suteikta galimybė taikyti tylos procedūrą arba nustatyti bet kokias alternatyvias priemones, užtikrinančias, kad kompetentingos institucijos laikytųsi leidimų išdavimo arba atsisakymo juos išduoti termino. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę išlaikyti arba nustatyti supaprastintą leidimų išdavimo procedūrą, kuri papildytų išankstinio ryšio procedūras, kurios gali būti taikomos pagal nacionalinę teisę diegiant bet kokį itin didelio pralaidumo tinklų elementą arba susijusias priemones.* Be to, diegimo kategorijoms, kurioms pagal Sąjungos teisę leidimai nereikalingi, reikalavimai gauti leidimus nebeturėtų būti taikomi ir pagal nacionalinę teisę;

- (43) siekiant palengvinti itin didelio pralaidumo tinklų elementų diegimą, bet koks su leidimais, išskyrus priėjimo teises, susijęs mokestis turėtų neviršyti administracinių išlaidų, susijusių su prašymo išduoti leidimą tvarkymu pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 16 straipsnyje nustatytus principus, *ir turėtų būti į jas atsižvelgta.* Priėjimo teisių atveju **█ mokesčius turėtų nustatyti kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į** Direktyvos (ES) 2018/1972 42 ir 43 straipsnių nuostatas. *Valstybės narės turėtų skatinti regioninės ir vietos politikos, susijusios su mokesčių už priėjimo teises valstybinėje žemėje nustatymo kriterijais, derinimą ir kompetentingų institucijų keitimąsi geriausia patirtimi;*
- (44) norint pasiekti Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytus tikslus, turi būti užtikrinta, kad iki 2030 m. visi galutiniai naudotojai fiksuotoje vietoje būtų gigabitinio tinklo aprėptyje iki tinklo galinio taško, ir visose apgyvendintose vietovėse veikia naujos kartos belaidžiai sparčiojo ryšio tinklai, kurių veikimo charakteristikos prilygsta bent 5G, laikantis technologijų neutralumo principo. Turėtų būti palengvintas gigabitinių tinklų paslaugų teikimas iki pat galutinių paslaugų gavėjų, visų pirma naudojant šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastatų infrastruktūrą. Mažiesiems kanalams įrengti pastato statybos metu reikia tik nedidelių papildomų išlaidų, o naujos gigabitinės infrastruktūros įrengimo esamuose pastatuose sąnaudos gali sudaryti didelę dalį gigabitinio tinklo diegimo sąnaudų. Todėl visuose naujuose arba kapitališkai renovuojamuose pastatuose turėtų būti įrengta fizinė infrastruktūra ir

pastato šviesolaidžio instaliacija, kad galutiniai vartotojai turėtų galimybę naudotis gigabitine sparta. Naujuose daugiabučiuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose daugiabučiuose pastatuose taip pat turėtų būti įrengiami prieigos punktai, kuriuos galėtų naudoti viena ar daugiau įmonių, teikiančių arba turinčių teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas. Be to, statybos įmonės turėtų numatyti, kad iš kiekvieno būsto būtų nutiesti tušti kanalai į daugiabučio pastato viduje ar išorėje esantį prieigos punktą. Atliekant galutinių naudotojų vietose esančių esamų pastatų kapitalinę renovaciją siekiant padidinti energinį naudingumą (pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES¹) taip pat atsiranda galimybė šiuose pastatuose įrengti šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą, pastatų šviesolaidžio instaliaciją, o daugiabučiuose pastatuose – prieigos punktus;

- (45) galimybė pastate įrengti šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą, prieigos punktą arba pastato šviesolaidžio instaliaciją gali būti laikoma neproporcinga sąnaudų atžvilgiu, ypač naujuose individualiuose gyvenamuosiuose pastatuose arba pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija. Taip gali būti dėl objektyvių priežasčių, kaip antai specialiai parengtų sąnaudų sąmatų, ekonominių priežasčių, susijusių su vietove, arba urbanistinio paveldo išsaugojimo ar aplinkosaugos priežasčių (pavyzdžiui, tam tikrų kategorijų paminkluose);
- (46) galimi pirkėjai ir nuomininkai turėtų turėti galimybę nustatyti, kuriuose pastatuose įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, prieigos punktas ir pastato šviesolaidžio instaliacija ir kurie dėl šios priežasties turi didelį sąnaudų mažinimo potencialą. Taip pat turėtų būti skatinama parengti pastatus šviesolaidžiui. Todėl valstybės narės pagal šį reglamentą turėtų parengti privalomą pastatų, kuriuose įrengta tokia infrastruktūra, prieigos punktas ir pastato šviesolaidžio instaliacija žymėjimą ženklų „šviesolaidiniam ryšiui parengtas pastatas“;
- (47) gigabitinius tinklus konkrečioje vietovėje diegiančios įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, galėtų užtikrinti didelę masto ekonomiją, turėdamos galimybę įrengti galinį savo tinklo įrenginį pastato prieigos punkte, panaudodamos esamą fizinę infrastruktūrą ir atkurdamos paveiktą aplinką. Tai turėtų būti įmanoma nepriklausomai nuo to, ar abonentas tuo metu yra

¹ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

aiškiai pareiškęs, kad jį domina tokia paslauga, ir su sąlyga, kad kuo labiau sumažinamas poveikis privačiajai nuosavybei *ir visapusiškai gerbiama teisė į nuosavybę*. Užbaigus tinklą prieigos punkte, papildomą klientą galima prijungti daug mažesnėmis sąnaudomis, ypač suteikiant prieigą prie pastate jau įrengto šviesolaidiniam ryšiui parengto vertikalaus segmento. Tas tikslas taip pat pasiekiamas, kai pačiame pastate jau yra įrengtas gigabitinis tinklas, prie kurio prieiga skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis suteikiama bet kuriam viešųjų ryšių tinklo paslaugų teikėjui, turinčiam aktyvų abonentą tame pastate. Tai visų pirma gali būti valstybių narių, kurios ėmėsi priemonių pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 44 straipsnį, atveju;

- (48) siekiant padėti užtikrinti, kad galutiniai vartotojai galėtų naudotis gigabitiniais tinklais, naujuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose pastatuose turėtų būti įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, pastatų šviesolaidžio instaliacija, o daugiabučių pastatų atveju – prieigos punktai. Turėtų būti numatytas tam tikras lankstumas, kaip valstybėms narėms pasiekti šį tikslą. Todėl šiuo reglamentu nesiekama suderinti taisyklių dėl susijusių sąnaudų, be kita ko dėl šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros ir prieigos punkto įrengimo pastatuose sąnaudų susigrąžinimo;
- (49) laikydamosi subsidarumo principo ir atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, valstybės narės turėtų priimti standartus arba technines specifikacijas, būtinus užtikrinti, kad naujai statomuose arba kapitališkai renovuojamuose pastatuose būtų įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra ir pastato šviesolaidžio instaliacija, o naujuose daugiabučiuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose daugiabučiuose pastatuose – prieigos punktai. Tuose standartuose arba techninėse specifikacijose turėtų būti nurodoma bent ši informacija: pastato prieigos punkto specifikacijos; šviesolaidžio sąsajos specifikacijos; kabelių specifikacijos; priedavų specifikacijos; vamzdžių arba mikrokanalų specifikacijos; techninės specifikacijos, kurios turi būti nustatomos siekiant išvengti poveikio elektros *ir šviesolaidiniams* kabeliams, ir mažiausias *lenkimo* spindulys. Valstybės narės turėtų nustatyti, kad statybos leidimai gali būti išduodami su sąlyga, kad atitinkamas naujo pastato arba kapitalinės renovacijos darbų projektas, kuriam reikalingas statybos leidimas, atitinka standartus arba technines specifikacijas, kaip nurodyta patvirtintoje

bandymų ataskaitoje. Valstybės narės taip pat turėtų sukurti sertifikavimo sistemas, kurias naudojant būtų galima įrodyti, kad laikomasi standartų arba techninių specifikacijų, ir suteikti ženklą „šviesolaidiniam ryšiui parengtas pastatas“. Be to, siekiant išvengti didesnio biurokratizmo, susijusio su šiuo reglamentu nustatoma sertifikavimo sistema, valstybės narės turėtų atsižvelgti į procedūrinius reikalavimus, taikomus sertifikavimo sistemoms pagal Direktyvą 2010/31/ES, ir taip pat apsvarstyti galimybę leisti kartu pradėti abi su prašymais susijusias procedūras;

- (50) atsižvelgiant į socialinę naudą, kurią lemia skaitmeninė įtrauktis, ir į itin didelio pralaidumo tinklų diegimo ekonominius aspektus, kai nėra nei pasyviosios ar aktyviosios šviesolaidiniam ryšiui parengtos infrastruktūros į galutinių paslaugų gavėjų patalpas, nei alternatyvų teikti itin didelio pralaidumo tinklų paslaugas abonentui, bet kuris viešojo ryšių tinklo paslaugų teikėjas turėtų turėti teisę savo lėšomis įrengti tinklo galinį įrenginį privačiose patalpose su sąlyga, kad taip kuo labiau sumažinamas poveikis privačiai nuosavybei **ir visapusiškai gerbiama teisė į nuosavybę**, pavyzdžiui, jei įmanoma, pakartotinai panaudojant pastate jau egzistuojančią fizinę infrastruktūrą arba užtikrinant visišką paveiktos aplinkos atkūrimą;
- (51) prašymams suteikti prieigą prie fizinės pastato infrastruktūros turėtų būti taikomas šis reglamentas, o prašymais suteikti prieigą prie šviesolaidžio instaliacijos – Direktyva (ES) 2018/1972. Be to, gali būti atsisakoma suteikti prieigą prie fizinės pastato infrastruktūros, jeigu prieiga prie pastato šviesolaidžio instaliacijos suteikiama sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, įskaitant sąlygas, susijusias su kaina;
- (52) siekdama užtikrinti požiūrių nuoseklumą **ir atsižvelgiant į skirtingą valstybių narių situaciją**, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREC, **iki šio reglamento taikymo pradžios dienos** turėtų pateikti gaires dėl nuostatų, susijusių su prieiga prie fizinės pastato infrastruktūros taikymo, įskaitant, be kita ko, nuostatas, susijusias su tokios prieigos suteikimo sąlygomis. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių ir visų pirma į nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų nuomonę, **siekiant užtikrinti, kad tokiomis gairėmis nebūtų pažeisti nusistovėję principai, jos atitiktų nacionalinių ginčų sprendimo institucijų procedūrinės taisyklės ir nepakenktų tolesniam itin didelio pralaidumo tinklų**

diegimui; Atsižvelgiant į valstybėms narėms suteiktą lankstumo lygį taikant šias nuostatas ir siekiant, kad jos būtų veiksmingos, Komisijos gairėse turėtų būti numatytas atitinkamas išsamumo lygis;

- (53) siekiant skatinti administracinių procedūrų modernizavimą ir lankstumą bei sumažinti itin didelio pralaidumo tinklų diegimo procedūrų sąnaudas ir trukmę, bendrų informacinių punktų paslaugos turėtų būti visa apimtimi teikiamos internetu. Tuo tikslu bendruose informaciniuose punktuose turėtų būti suteikiama lengva prieiga prie reikalingų skaitmeninių priemonių, kaip antai interneto portalų, skaitmeninių platformų ir skaitmeninių programėlių. Šiomis priemonėmis turėtų būti užtikrinama veiksminga prieiga prie būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą ir planuojamus inžinerinius darbus bei galimybę prašyti suteikti informacijos. Naudojant tokias skaitmenines priemones taip pat turėtų būti suteikiama prieiga prie elektroninių administracinių leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo procedūrų bei susijusios informacijos apie taikomas sąlygas ir procedūras. Jeigu valstybėje narėje veikia daugiau nei vienas bendras informacinis punktas, visi bendri informaciniai punktai turėtų būti lengvai ir sklandžiai pasiekiami elektroninėmis priemonėmis per bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos *punktą*. Šiame prieigos taške turėtų būti įdiegta bendroji naudotojų sąsaja, kurią naudojant būtų galima pasiekti internete veikiančius bendrus informacinius punktus. Bendras nacionalinis skaitmeninės prieigos *punktas* turėtų palengvinti operatorių ir kompetentingų institucijų, vykdančių bendrų informacinių punktų funkcijas, sąveiką;
- (54) valstybėms narėms turėtų būti leidžiama remtis ir, jeigu reikia, tobulinti vykdant bendro informacinio punkto funkcijas naudojamas skaitmenines priemones, kaip antai interneto portalus, *skaitmenines* platformas ir skaitmenines programėles, kurios jau gali būti prieinamos vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu, su sąlyga, kad laikomasi šiame reglamente nustatytų įpareigojimų. Tai *apima* prieigą per bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos *punktą* ir galimybę naudotis visomis šiame reglamente nustatytomis funkcijomis. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi vienkartinio sumažinto tikslų duomenų kiekio pateikimo principo, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama atitinkamais atvejais integruoti daugiau skaitmeninių platformų arba programėlių, kuriomis padedama užtikrinti bendrų informacinių *punktų* veikimą. Pavyzdžiui, skaitmeninės platformos arba programėlės, kuriomis padedama užtikrinti

su esama fizine infrastruktūra susijusių bendrų informacinių punktų veikimą, galėtų būti sujungtos tarpusavyje arba visiškai ar iš dalies integruotos į planuojamų inžinerinių darbų ir leidimų išdavimo platformas; ***Kad būtų išvengta dubliavimosi ir užtikrinta sklandi integracija, valstybės narės turėtų atlikti išsamų jau esamų skaitmeninių priemonių vertinimą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis ir kurdamos bendrą informacinį punktą remtis geriausia patirtimi;***

- (55) siekdamos užtikrinti šiame reglamente numatytų bendrų informacinių punktų veiksmingumą, valstybės narės turėtų užtikrinti atitinkamus išteklius ir lengvai prieinamą atitinkamą informaciją apie konkrečią geografinę vietovę. Pateikiama informacija turėtų būti pakankamai išsami, kad būtų galima kuo efektyviau vykdyti paskirtas užduotis, be kita ko, vietos kadastre. Tuo atžvilgiu valstybės narės galėtų atsižvelgti į galimą sinergiją ir masto ekonomiją naudojantis kontaktiniais centrais, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB¹ 6 straipsnyje, ir kitais planuojamais ar esamais e. valdžios sprendimais, siekdamos remtis esamomis struktūromis ir kuo labiau padidinti naudą naudotojams;. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1724² numatyti bendrieji skaitmeniniai vartai turėtų būti susieti su bendrais informaciniais punktais;
- (56) bendro nacionalinio skaitmeninės prieigos taško, bendrų informacinių punktų ir skaitmeninių priemonių, reikalingų užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento nuostatų, sukūrimo išlaidos galėtų būti visiškai arba iš dalies tinkamos finansuoti Sąjungos fondų lėšomis, pavyzdžiui, Europos regioninės plėtros fondo lėšomis, remiant konkretų tikslą „konkurencingesnė ir pažangesnė Europa skatinant novatorišką ir pažangų ekonomikos pertvarkymą ir regionų IRT jungtis“³; Skaitmeninės Europos programos⁴ lėšomis, remiant konkretų tikslą „Skaitmeninio

¹ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36).

² 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriama bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

³ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (OL L 231, 2021 6 30, p. 60) 3 straipsnio 1 dalies a punktas.

⁴ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1) 8 straipsnis.

pajėgumo ir sąveikumo diegimas ir geriausias panaudojimas“ ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės¹ lėšomis, atsižvelgiant į jos ramsčius „skaitmeninė transformacija“ ir „pažangus, tvarus ir integracinis augimas, įskaitant ekonominę sanglaudą, darbo vietų kūrimą, našumą, konkurencingumą, mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, ir gerai veikianti vidaus rinka su stipriomis MVĮ“, su sąlyga, kad jos atitinka šių priemonių tikslus ir tinkamumo kriterijus;

- (57) siekiant išvengti nepagrįstų atsisakymų suteikti leidimą arba nepagrįstų sąlygų nustatymo, jeigu kyla nesutarimų vykstant komercinėms deryboms dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros arba inžinerinių darbų koordinavimo techninių ir komercinių sąlygų, kiekviena šalis turėtų galėti kreiptis į nacionalinę ginčų sprendimo įstaigą, kad ji priimtų šalis privalomą sprendimą. Ginčų sprendimo įstaiga, nustatydamą prieigos suteikimo kainas arba kaip turėtų būti pasidalytos su koordinuojamais inžineriniais darbais susijusios išlaidos, turėtų užtikrinti, kad prieigos teikėjui ir tinklų operatoriams, planuojantiems inžinerinius darbus, būtų suteikiama sąžininga galimybė susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą prie savo fizinės infrastruktūros arba koordinuojant jų planuojamus inžinerinius darbus. Tai turėtų būti daroma atsižvelgiant į atitinkamas Komisijos gaires, konkrečias nacionalines sąlygas, nustatytas tarifų struktūras ir nacionalinių reguliavimo institucijų anksčiau priimtas taisyklas priemonės. Ginčų sprendimo įstaiga taip pat turėtų atsižvelgti į prašomos prieigos arba planuojamų inžinerinių darbų koordinavimo poveikį prieigos teikėjo arba tinklo operatorių, planuojančių inžinerinius darbus, verslo planams, įskaitant jų skirtas ar planuojamas investicijas, visų pirmą susijusias su fizine infrastruktūra, minima prašyme;
- (58) siekiant išvengti vėlavimo diegiant tinklus, nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga ginčą turėtų išspręsti laiku ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per *tris* mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros gavimo dienos, o tais atvejais, kai ginčas susijęs su fizinės infrastruktūros skaidrumu, planuojamų inžinerinių darbų koordinavimu ir planuojamų inžinerinių darbų skaidrumu – per vieną mėnesį. Vėlavimą priimti sprendimą dėl ginčo būtų galima pateisinti, kai jis atsiranda dėl išimtinių aplinkybių, nepriklausančių nuo ginčų sprendimo įstaigų – pavyzdžiui,

¹ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17) 3 straipsnis.

kai nepakanka informacijos ar dokumentų, reikalingų sprendimui priimti, įskaitant kitų kompetentingų institucijų, su kuriomis reikia konsultuotis, nuomonę arba kai byla yra labai sudėtinga; ***Išimtiniais, tinkamai pagrįstais atvejais šiuos terminus turėtų būti galima pratęsti ne ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui;***

- (59) kai diegiant itin didelio pralaidumo tinklus kyla ginčų dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros, planuojamų inžinerinių darbų arba informacijos apie juos, ginčų nagrinėjimo įstaiga turėtų galėti išspręsti tokius ginčus priimdama privalomą sprendimą. Bet koku atveju tokios įstaigos sprendimai neturėtų daryti poveikio bet kurios šalies galimybėms perduoti bylą teismui arba taikyti išankstinę arba kartu vykdomą taikinimo procedūrą formalaus ginčo sprendimo metu, kuri gali vykti tarpininkaujant arba surengiant papildomą pasikeitimo informacija etapą; ***Siekiant užtikrinti skaidrumą ir nuspėjamumą, pagerinti vykdymo užtikrinimą ir padidinti pasitikėjimą ginčų sprendimo mechanizmais, nacionalinės ginčų sprendimo įstaigos turėtų skaidriai ir aiškiai skelbti savo sprendimus per bendrą informacinį punktą, laikydamosi konfidencialumo ir verslo paslapčių principų;***
- (60) laikantis subsidiarumo principo, šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių galimybei skirti numatytas reguliavimo užduotis institucijoms, kurios turi geriausias galimybes jas atlikti pagal nacionalinę konstitucinę kompetencijos ir įgaliojimų suteikimo sistemą ir šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Siekiant sumažinti administracinę naštą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama paskirti jau veikiančią įstaigą arba išlaikyti pagal Direktyvą (ES) 2014/61/ES jau paskirtas kompetentingas įstaigas. Informacija apie kompetentingai įstaigai arba įstaigoms pavestas užduotis turėtų būti skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai, išskyrus atvejus, kai tai jau buvo padaryta pagal Direktyvą (ES) 2014/61/ES. dėl to, kad valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė paskirstyti bendro informacinio punkto funkcijas daugiau nei vienai kompetentingai institucijai neturėtų būti daromas poveikis jų gebėjimui veiksmingai atlikti šias funkcijas;
- (61) paskirta nacionalinė ginčų sprendimo institucija ir bendro informacinio punkto funkcijas atliekanti kompetentinga institucija turėtų užtikrinti savo nešališkumą, ***politinį*** nepriklausomumą ***pagal Direktyvą (ES) 2018/1972*** ir struktūrinį atskyrimą ginčo šalių atžvilgiu, vykdyti savo įgaliojimus nešališkai, skaidriai ir laiku bei turėti atitinkamą kompetenciją ir išteklius;

- (62) valstybės narės turėtų numatyti tinkamas, veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas tais atvejais, kai nesilaikoma šio reglamento arba kompetentingų institucijų priimto privalomo sprendimo, įskaitant atvejus, kai tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija sąmoningai arba šurkščiai ir dėl aplaidumo per bendrą informacinį punktą teikia klaidinančią, klaidingą arba neišsamią informaciją;
- (63) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. sudaryti palankesnes sąlygas itin didelio pralaidumo tinklams tinkamos fizinės infrastruktūros diegimą visoje Sąjungoje, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl nuolat taikomų skirtingų požiūrių, taip pat dėl lėto ir neveiksmingo Direktyvos 2014/61/ES perkėlimo į nacionalinę teisę, o dėl tinklų diegimo ir reikalingų investicijų masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (64) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ir visų pirma siekiama užtikrinti, kad būtų visapusiškai gerbiamos teisės į privatumą ir verslo paslapčių apsaugą, laisvė užsiimti verslu, teisė į nuosavybę ir teisė į veiksmingą teisinę gynybą. Šis reglamentas turi būti taikomas vadovaujantis tomis teisėmis ir principais;
- (65) į šį reglamentą įtrauktos nuostatos, apimančios visas esmines sritis, kurioms taikoma Direktyva 2014/61/ES, todėl ji turėtų būti panaikinta;
- (66) šešių mėnesių laikotarpis nuo šio reglamento įsigaliojimo *dienos* iki jo taikymo dienos turėtų būti pakankamas valstybėms narėms užtikrinti, kad jų nacionalinės teisės aktuose neliktų jokių kliūčių vienodai ir veiksmingai taikyti šį reglamentą. Šis šešių mėnesių laikotarpis nedaro poveikio specialioms šiame reglamente nustatytoms taisyklėms dėl tam tikrų jame nurodytų nuostatų vėlesnio taikymo. Valstybės narės iki šio reglamento taikymo pradžios turi panaikinti su šio reglamento nuostatomis sutampančias arba jam prieštaraujančias nacionalines nuostatas. Kalbant apie naujų teisės aktų priėmimą šiuo laikotarpiu, ES sutarties 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybės narės turi vadovautis lojalaus bendradarbiavimo principu ir nesiimti jokių veiksmų, kurie galėtų prieštarauti būsimoms Sąjungos teisės normoms,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas itin didelio pralaidumo tinklų diegimui ir jį skatinti, skatinant bendrai naudotis egzistuojančia fizine infrastruktūra ir sudarant sąlygas veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą, kad tokius tinklus būtų galima diegti greičiau ir mažesnėmis sąnaudomis.
2. Jei kuri nors šio reglamento nuostata prieštarauja Direktyvos (ES) 2018/1972, Direktyvos 2002/77/EB *arba Direktyvos (ES) 2002/2555* nuostatai, viršesnė yra atitinkama tų direktyvų nuostata.
3. Valstybės narės gali palikti galioti arba nustatyti Sąjungos teisę atitinkančias priemones, į kurias įtrauktos išsamesnės nuostatos, *kuriomis papildomos ar viršijamos teisės ir įpareigojimai*, nustatyti šiame reglamente, jei jomis skatinamas bendras esamos fizinės infrastruktūros naudojimas arba sudaromos sąlygos veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą.
4. Nukrypstant nuo šio straipsnio 3 dalies, valstybės narės nacionalinėje teisėje nepalieka galioti ir nenustato nuostatų, nukrypstančių nuo 3 straipsnio 3 ir 6 dalyse, 4 straipsnio 4 dalyje, 5 straipsnio 2 *dalies antroje pastraipoje* ir 4 dalyje, 6 straipsnio 2 dalyje, 7 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytų nuostatų.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys pateiktos Direktyvoje (ES) 2018/1972.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) tinklo operatorius –
 - a) operatorius, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 29 punkte;
 - b) įmonė, teikianti fizinę infrastruktūrą, skirtą teikti:
 - i) gamybos, tiekimo ar skirstymo paslaugoms, t. y.:
 - dujų gamybos, tiekimo ar skirstymo paslaugoms,
 - dujų gamybos, tiekimo ar skirstymo paslaugoms,

- šilumos gamybos, tiekimo ir skirstymo paslaugoms,
 - vandens tiekimo paslaugoms, įskaitant nuotekų išleidimo arba valymo ir kanalizacijos paslaugas bei drenažo sistemas;
- ii) transporto paslaugoms, įskaitant geležinkelius, kelius, **tunelius**, uostus ir oro uostus;
- 1a) itin didelio pralaidumo tinklas – itin didelio pralaidumo tinklas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 2 punkte;**
- 2) fizinė infrastruktūra –
- a) visi tinklo elementai, skirti kitiems tinklo elementams talpinti, tačiau patys netampantys aktyviais tinklo elementais, kaip antai vamzdžiai, stiebai, kanalai, apžiūros kameros, šuliniai, spintos, antenų įrenginiai, bokštai ir stulpai, taip pat pastatai arba įėjimai į pastatus, **įskaitant stogus bei fasado dalis**, ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro stotys;
 - b) jeigu jie nėra tinklo dalis ir nuosavybės teise priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojami: pastatai ar įėjimai į pastatus, **įskaitant stogus bei fasado dalis**, ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro stotys.

Kabeliai, įskaitant nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas, taip pat tinklo elementai, naudojami žmonėms vartoti skirto vandens, apibrėžto Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/2184¹ 2 straipsnio 1 punkte, tiekimui, šiame reglamente nelaikomi fizine infrastruktūra;

- 3) inžineriniai darbai – statybos arba civilinės inžinerijos darbų rezultatų visuma, kurios pakanka ekonominei ar techninei funkcijai savarankiškai vykdyti ir kuri apima vieną ar daugiau fizinės infrastruktūros elementų;
- 4) viešojo sektoriaus institucija – valstybės, regioninė ar vietos valdžios institucija, viešosios teisės reglamentuojama įstaiga arba vienos ar kelių tokių valdžios institucijų asociacija, ■ viena ar kelios tokios viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos;

¹ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmonių vartoti skirto vandens kokybės (OL L 435, 2020 12 23, p. 1).

- 5) viešosios teisės reglamentuojami subjektai – subjektai, turintys visus toliau išvardytus bruožus:
- a) įsteigti siekiant konkretaus tikslo – tenkinti visuotinės svarbos poreikius, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio;
 - b) turi teisinį subjektiškumą;
 - c) visiškai arba didžiąja dalimi finansuojami valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų ar kitų viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų lėšomis, arba tos institucijos ar įstaigos vykdo jų valdymo priežiūrą, arba jie turi administracinį, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusę narių skiria valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos arba kitos viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos;
- 6) fizinė pastato infrastruktūra – fizinė infrastruktūra arba įrenginiai galutinio paslaugų gavėjo vietoje, įskaitant bendros nuosavybės elementus, kurioje ketinama įrengti laidinės ir (arba) belaidės prieigos tinklus ir kurioje tokiais prieigos tinklais galima teikti elektroninių ryšių paslaugas ir sujungti pastato prieigos punktą su tinklo galiniu tašku;
- 7) pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija – optinis skaidulinis kabelis galutinio paslaugų gavėjo vietoje, įskaitant bendros nuosavybės elementus, skirtas elektroninių ryšių paslaugoms teikti ir pastato prieigos punktui sujungti su tinklo galiniu tašku;
- 8) šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra – fizinė pastato infrastruktūra, skirta optinių skaidulų elementams įrengti;
- 9) kapitalinės renovacijos darbai – statybos ar civilinės inžinerijos darbai galutinio paslaugų gavėjo vietoje, kurie apima struktūrinius visos pastato fizinės infrastruktūros arba didelės jos dalies pakeitimus ir kuriems atlikti reikalingas statybos leidimas;
- 10) leidimas – aiškus arba numanomas vienos ar kelių kompetentingų institucijų vienu metu arba paeiliui priimtas sprendimas arba sprendimų rinkinys, kurių reikia, kad įmonė galėtų atlikti statybos arba civilinės inžinerijos darbus, būtinus itin didelio pralaidumo tinklų elementams diegti;
- 11) prieigos punktas – fizinis punktas pastato viduje arba išorėje, prieinamas vienai ar daugiau įmonių, teikiančių ar įgaliotų teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas,

kad būtų galima prisijungti prie šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros;

11a) priėjimo teisė – teisė, nurodyta Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio 1 dalyje.

3 straipsnis

Prieiga prie esamos fizinės infrastruktūros

1. ***Tinklo operatoriai arba*** viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, **█** patenkina visus pagrįstus ***raštiškus operatorių*** prašymus suteikti prieigą prie tos fizinės infrastruktūros sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą, siekiant diegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, visus pagrįstus prieigos prašymus patenkina taip pat ir nediskriminacinėmis sąlygomis. Tokiuose rašytiniuose prašymuose išsamiai apibūdinami fizinės infrastruktūros, prie kurios prašoma prieigos, elementai ir nurodomas konkretus terminas.
 - 1a. ***Kai tai būtina elektroninių ryšių paslaugų tęstinumui užtikrinti, žemės, kurioje susijusios priemonės įrengtos siekiant diegti itin didelio pralaidumo tinklą elementą, savininkai derasi su įmonėmis, teikiančiomis arba įgaliotomis teikti tas susijusias priemones, sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis ir pagal nacionalinę sutarčių teisę dėl prieigos prie tokios žemės, įskaitant tokios prieigos kainą.***
 - 1b. ***Privačių pastatų, naudojamų tik komerciniais tikslais, kurie nėra tinklo dalis, savininkai taip pat turi patenkinti pagrįstus prašymus leisti patekti į tuos pastatus, įskaitant ant tų pastatų stogų, siekiant įrengti itin didelio pralaidumo tinklą elementus ar susijusias priemones sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant tokios prieigos kainą, kai:***
 - a) ***vietovėje, kuriai prašoma prieigos, nėra įdiegto itin didelio pralaidumo tinklo ir nėra patvirtinto plano, kad jis bus įdiegtas per metus nuo to momento, kai tinklo operatorius paprašo prieigos;***
 - b) ***vietovėje, kuriai prašoma prieigos, nėra fizinės infrastruktūros, kuri nuosavybės teise priklausytų tinklo operatoriams arba viešojo sektoriaus institucijoms arba būtų jų kontroliuojama ir būtų techniškai tinkama itin didelio pralaidumo tinklą elementams įrengti, arba***

- c) *prašantysis operatorius įrodo, kad jam nebuvo suteikta valstybės parama fizinei infrastruktūrai toje vietovėje diegti arba jis nerado tinkamo investavimo dalininko fizinei infrastruktūrai diegti toje teritorijoje, dėl kurios pateiktas prieigos prašymas.*

Šia dalimi nedaromas poveikis valstybių narių teisei išplėsti įpareigojimą patenkinti pagrįstus prašymus leisti naudotis fizine infrastruktūra, įtraukiant pastatus, kurie nėra tinklo dalis.

2. Nustatydami kainas, kurios yra sąžiningų ir pagrįstų prieigos suteikimo sąlygų dalis, *taip pat siekdami išvengti pernelyg didelių kainų*, tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, atsižvelgia į:
- a) poreikį užtikrinti, kad prieigos teikėjas turėtų sąžiningą galimybę susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą prie savo fizinės infrastruktūros, atsižvelgiant į konkrečias nacionalines sąlygas, *skirtingus verslo modelius* ir tarifų struktūras, nustatytas siekiant suteikti sąžiningą galimybę susigrąžinti išlaidas. Elektroninių ryšių tinklų atveju taip pat atsižvelgiama į visas nacionalinės reguliavimo institucijos nustatytas taisykles;
 - b) prašomos prieigos poveikį prieigos teikėjo verslo planui, įskaitant investicijas į fizinę infrastruktūrą, prie kurios prašoma prieigos, *taip pat poreikį užtikrinti, kad prieigos teikėjas gautų sąžiningą investicijų grąžą, atitinkančią atitinkamas rinkos sąlygas ir visų pirma susijusių priemonių teikėjų atveju – skirtingus jų verslo modelius*;
 - c) konkrečiu prieigos prie operatorių fizinės infrastruktūros atveju – tų investicijų ekonominį perspektyvumą, grindžiamą jų rizikos profiliu, investicijų grąžos tvarkaraštį, prieigos poveikį konkurencijai vartotojų grandies rinkoje ir atitinkamai kainoms bei investicijų grąžai, tinklo turto nusidėvėjimą prašymo suteikti prieigą pateikimo metu, verslo planą, kuriuo grindžiama investicija, visų pirma į fizinę infrastruktūrą, naudojamą ryšiui teikti, ir bet kokią prieigos prašytojui anksčiau pasiūlytą galimybę bendrai investuoti į fizinės infrastruktūros diegimą, visų pirma pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 76 straipsnį, arba bendro diegimo galimybę;

ca) bet kokias papildomas techninės priežiūros ir pritaikymo išlaidas, susijusias su prieigos prie atitinkamos infrastruktūros suteikimu.

2a. 2 dalis netaikoma susijusioms priemonėms, kai jos veikia kaip tik didmeninis modelis, suteikiantis fizinę prieigą daugiau nei vienai priimančiajai įmonei, teikiančiai arba turinčiai leidimą teikti viešųjų elektroninių tinklų paslaugas, išskyrus atvejus, kai nacionalinės reguliavimo institucijos, remdamosi rinkos analize, pagrindžia poreikį taikyti rinkos taisomąsias priemones.

3. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, gali atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros, remdamiesi viena ar daugiau iš šių sąlygų:

- a) fizinė infrastruktūra, prie kurios paprašyta prieigos, yra techniškai netinkama, kad būtų galima įrengti bet kokius 2 dalyje nurodytus itin didelio pralaidumo tinklų elementus;
- b) trūksta vietos 2 dalyje nurodytiems itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementams įrengti, be kita ko, atsižvelgus į pakankamai įrodytus būsimus prieigos teikėjo vietos poreikius;
- c) susirūpinimą kelia saugos ir visuomenės sveikatos klausimai;
- d) susirūpinimą kelia klausimai, susiję su bet kurio tinklo, visų pirma ypatingos svarbos nacionalinės infrastruktūros, vientisumu ir saugumu;
- e) yra rizika, kad planuojamos elektroninių ryšių paslaugos gali kelti didelių trukdžių kitoms ta pačia fizine infrastruktūra teikiamoms paslaugoms, arba
- f) galima naudoti perspektyvias alternatyvias priemones didmeninei **fizinei** prieigai prie elektroninių ryšių tinklų, kurią teikia tas pats tinklo operatorius ir kuri tinka itin didelio pralaidumo tinklų paslaugoms teikti, jei tokia prieiga teikiama sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis;

fa) galima naudoti perspektyvias alternatyvias priemones fizinei prieigai prie atvirų, nediskriminacinių elektroninių ryšių tinklų, kurios:

- i) yra kaimo arba atokiose vietovėse,*
- ii) veikia tik didmeniniu pagrindu,*

- iii) nuosavybės teise priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojamos, ir*
- iv) tinka itin didelio pralaidumo tinklams teikti, jei tokia prieiga suteikiama sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis.*

Atsisakius suteikti prieigą, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija, kuriai priklauso fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja, per vieną mėnesį nuo išsamaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos prieigos prašytojui raštu praneša konkrečias ir išsamias tokio atsisakymo priežastis.

4. Valstybės narės *įsteigia* įstaigą, kuri koordinuoja prieigos prie viešojo sektoriaus institucijoms priklausančios arba jų kontroliuojamos fizinės infrastruktūros prašymus, teikia teises ir technines konsultacijas dėl prieigos sąlygų, *įskaitant prieigos prie žemės sąlygas*, ir palengvina informacijos teikimą per 10 straipsnyje nurodytą bendrą informacinį punktą.
5. Fizinėi infrastruktūrai, kuriai jau taikomi įpareigojimai suteikti prieigą, nustatyti nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 nustatyti arba atsirandantys taikant Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės, 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įpareigojimai netaikomi tol, kol galioja tokie įpareigojimai suteikti prieigą.
6. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso pastatai arba tam tikrų kategorijų pastatai arba kurios juos kontroliuoja, gali tiems pastatams ar pastatų kategorijoms netaikyti 1, 2 ir 3 dalių dėl jų architektūrinės, istorinės, religinės ar gamtinės vertės arba dėl visuomenės saugumo, saugos ir sveikatos priežasčių. Valstybės narės *ir regioninės bei vietos valdžios institucijos*, remdamosi tinkamai pagrįstomis ir proporcingomis priežastimis, nustato tokius pastatus ar pastatų kategorijas savo teritorijose. Informacija apie tokius pastatus ar pastatų kategorijas skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.
7. Operatoriai turi teisę siūlyti prieigą prie savo fizinės infrastruktūros siekiant diegti tinklus, kurie nėra elektroninių ryšių tinklai ar susijusios priemonės.
8. *Nepaisant 1b dalies*, šiuo straipsniu nedaromas poveikis fizinės infrastruktūros savininko teisei į nuosavybę, jei tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija nėra savininkas, ir bet kurios kitos trečiosios šalies, kaip antai, žemės savininkų ir privačiosios nuosavybės savininkų, teisei į nuosavybę.

9. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir prireikus su kitomis atitinkamų sektorių kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis *ir atsižvelgdama į nusistovėjusius principus ir skirtingą padėtį valstybėse narėse*, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREC, *ne vėliau kaip ... [šio reglamento taikymo pradžios dieną]* pateikia šio straipsnio taikymo gaires.

4 straipsnis

Su fizine infrastruktūra susijęs skaidrumas

1. Kad galėtų prašyti prieigos prie fizinės infrastruktūros pagal 3 straipsnį, bet kuris operatorius turi teisę pateikęs prašymą per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu gauti šią būtiniausią informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą:

- a) georeferencinę informaciją apie vietą ir trasą,
- b) infrastruktūros rūšį ir dabartinį naudojimą,
- c) kontaktinį punktą.

Tokia būtiniausia informacija turi būti prieinama nedelsiant, proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 dienų nuo prašymo pateikti informaciją pateikimo.

Bet kuris operatorius, prašantis prieigos prie informacijos pagal šį straipsnį, nurodo vietovę, kurioje numato diegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus.

Prieiga prie būtiniausios informacijos gali būti ribojama tik tais atvejais, kai tai būtina siekiant užtikrinti tam tikrų viešojo sektoriaus institucijoms priklausančių arba jų kontroliuojamų pastatų saugumą, tinklų saugumą ir vientisumą, nacionalinį saugumą, visuomenės sveikatą ar saugą arba dėl konfidencialumo arba veiklos ir verslo paslapčių apsaugos.

- 1a. *Be 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos būtiniausios informacijos, valstybės narės gali reikalauti informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą, pavyzdžiui, informacijos apie fizinės infrastruktūros naudojimo lygį.***

2. Tinklo operatoriai, *įskaitant elektroninių ryšių tinklų operatorius*, ir viešojo sektoriaus institucijos per bendrą informacinį punktą ir elektroniniu formatu iki

[SIGALIOJIMO DATA + 12 MĖNESIŲ] pateikia **bent** 1 dalyje nurodytą būtiniausią informaciją *ir, kai taikoma, 1a dalyje nurodytą papildomą informaciją*. Tomis pačiomis sąlygomis tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos nedelsdami pateikia atnaujintą informaciją ir bet kokią naują 1 dalyje nurodytą būtiniausią informaciją.

2a. *Nukrypstant nuo 2 dalies, valstybė narė tinkamai pagrįstais atvejais gali pratęsti toje dalyje nurodytą terminą nurodytoms viešojo sektoriaus institucijoms. Toks pratęsimas suteikiamas tik vieną kartą, kuo trumpesniai laikui ir ne ilgiau kaip trims mėnesiams. Pratęsdama terminą, valstybė narė parengia veiksmų gaires, kuriose nurodomi griežti terminai, per kuriuos 1 dalyje nurodyta būtiniausią informacija turi būti pateikta per bendrą informacinį punktą ir elektroniniu formatu. Šios išimtys ir veiksmų gairės iš anksto paskelbiami per bendrą informacinį punktą.*

3. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, gavę konkretų **rašytinį** operatoriaus prašymą, tenkina pagrįstus prašymus apžiūrėti jų fizinės infrastruktūros konkrečius elementus vietoje. Tokiuose prašymuose nurodomi atitinkamos fizinės infrastruktūros elementai, susiję su itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementų diegimu. Nurodytų fizinės infrastruktūros elementų apžiūras vietoje leidžiama atlikti proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, atsižvelgiant į 1 dalies ketvirtoje pastraipoje numatytus apribojimus.

4. 1, 2 ir 3 dalys gali būti netaikomos ypatingos svarbos nacionalinei infrastruktūrai, nustatytai nacionalinėje teisėje.

1, 2 ir 3 dalys netaikomos:

- a) fizinei infrastruktūrai, kuri techniškai netinkama itin didelio pralaidumo tinklams arba susijusioms priemonėms diegti arba
- b) konkrečiais atvejais, kai, remiantis išsamia valstybių narių atlikta sąnaudų ir naudos analize ir konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, pareiga teikti informaciją apie tam tikrą esamą fizinę infrastruktūrą pagal 1 dalies pirmą pastraipą būtų neproporcinga.

Informacija apie tokias **išimtinės kategorijas** skelbiama per bendrą informacinį punktą

ir perduodama Komisijai.

5. Operatoriai, kurie gauna prieigą prie informacijos pagal šį straipsnį, imasi tinkamų priemonių konfidencialumui ir veiklos bei verslo paslapčių apsaugai užtikrinti. **Šiuo tikslu jie raštu įsipareigoja užtikrinti šios informacijos konfidencialumą ir naudoti ją tik savo tinklų diegimo tikslais.**

5 straipsnis

Inžinerinių darbų koordinavimas

1. Bet kuris tinklo operatorius turi teisę derėtis su operatoriais dėl inžinerinių darbų koordinavimo susitarimų, įskaitant susitarimus dėl sąnaudų paskirstymo, siekdamas įdiegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus.
2. Bet kuris tinklo operatorius **arba viešojo sektoriaus institucija**, tiesiogiai ar netiesiogiai atliekantis arba planuojantis atlikti inžinerinius darbus, kurie visiškai ar iš dalies finansuojami viešosiomis lėšomis, tenkina operatorių pateiktą pagrįstą rašytinį prašymą koordinuoti tuos inžinerinius darbus skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, siekdamas įdiegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus.

Tokie prašymai patenkinami, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) dėl to tinklo operatorius, kuris iš pradžių numatė atitinkamus inžinerinius darbus, nepatirs jokių nesusigrąžinamų papildomų išlaidų, įskaitant išlaidas, atsiradusias dėl papildomo vėlavimo, nedarant poveikio galimybei atitinkamoms šalims susitarti dėl išlaidų paskirstymo;
 - b) tinklo operatorius, iš pradžių numatęs inžinerinius darbus, ir toliau kontroliuoja tų darbų koordinavimą;
 - c) prašymas koordinuoti darbus pateikiamas kuo greičiau ir, kai reikalingas leidimas, bent prieš du mėnesius iki galutinio projekto pateikimo kompetentingoms valdžios institucijoms leidimui gauti.
3. Įmonės, teikiančios arba įgaliotos teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, prašymas koordinuoti inžinerinius darbus, pateiktas kitai įmonei, teikiančiai arba įgaliotai teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, gali būti laikomas nepagrįstu, jeigu tenkinamos abi šios sąlygos:

- a) prašymas susijęs su vietoje, kuriai galioja viena iš šių sąlygų:
 - i) buvo paskelbta plačiajuosčio ryšio tinklų, įskaitant itin didelio pralaidumo tinklus, aprėpties prognozė pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnio 1 dalį;
 - ii) buvo pateiktas kvietimas deklaruoti ketinimą diegti itin didelio pralaidumo tinklus pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnio 3 dalį;
 - iii) buvo surengtos viešos konsultacijos pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisykles;
- b) prašančioji įmonė nepareiškė ketinimo diegti itin didelio pralaidumo tinklus a punkte nurodytoje vietoje pagal bet kurią iš tame punkte išvardytų naujausių procedūrų, apimančių laikotarpį, per kurį pateiktas koordinavimo prašymas.

Įmonės, teikiančios arba įgaliotos teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, prašymas koordinuoti inžinerinius darbus, pateiktas kitai įmonei, kuri nuosavybės teise priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojama ir teikia arba yra įgaliota teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, gali būti laikomas nepagrįstu, jei vykdant tokius inžinerinius darbus prisidedama prie atviros prieigos nediskriminacinio itin didelio pralaidumo tinklo, atitinkančio 3 straipsnio 3 dalies fa punkte nustatytus kriterijus, diegimo.

Jei prašymas koordinuoti darbus pagal pirmą pastraipą laikomas nepagrįstu, ***visiškai arba iš dalies viešosiomis lėšomis finansuojami operatoriai***, teikiantys arba įgalioti teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, kurie atsisako koordinuoti inžinerinius darbus, įdiegia pakankamo pajėgumo fizinę infrastruktūrą, kad galėtų ateityje patenkinti galimus pagrįstus trečiųjų šalių prieigos poreikius.

- 4. 2 ir 3 dalys gali būti netaikomos nedidelės apimties (pavyzdžiui, vertės, dydžio ar trukmės atžvilgiu) inžineriniams darbams arba ypatingos svarbos nacionalinei infrastruktūrai. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato, kokių rūšių inžineriniai darbai laikomi nedidelės apimties arba yra susiję su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra. Informacija apie tokius inžinerinius darbus skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.

5. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir prireikus su kitomis atitinkamų sektorių kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis **ir atsižvelgusi į nusistovėjusius principus bei konkrečią kiekvienos valstybės narės padėtį**, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREC, gali pateikti šio straipsnio taikymo gaires.

6 straipsnis

Planuojamų inžinerinių darbų skaidrumas

1. Kad galėtų derėtis dėl 5 straipsnyje nurodytų inžinerinių darbų koordinavimo susitarimų, bet kuris tinklo operatorius elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą pateikia šią būtiniausią informaciją:
- a) georeferencinę informaciją apie darbų vietą ir rūšį;
 - b) susijusius tinklo elementus;
 - c) numatomą darbų pradžios datą ir darbų trukmę;
 - d) kai taikoma, numatomą galutinio projekto pateikimo leidimus išduodančioms kompetentingoms institucijoms datą;
 - e) kontaktinį punktą.

Tinklo operatorius **iš anksto** pateikia pirmoje pastraipoje nurodytą informaciją apie planuojamus inžinerinius darbus, susijusius su jo fizine infrastruktūra. Tai turi būti padaryta iš karto, kai tik tinklo operatorius gauna informaciją, ir bet kuriuo atveju, taip pat tais atvejais, kai turi būti gautas leidimas, ne vėliau kaip likus trims mėnesiams iki pirmojo prašymo išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms.

Pateikę **pagrįstą** prašymą, operatoriai turi teisę per bendrą informacinį punktą gauti prieigą elektroniniu formatu prie pirmoje pastraipoje nurodytos būtiniausios informacijos. Prašyme suteikti prieigą prie informacijos nurodoma vietovė, kurioje prašantysis operatorius numato diegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus. Per vieną savaitę nuo prašymo gavimo dienos prašoma informacija pateikiama proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis. Prieiga prie būtiniausios informacijos gali būti apribota tik tuomet, kai tai yra būtina dėl tinklų saugumo ir vientisumo, nacionalinio saugumo, **ypatingos svarbos infrastruktūros saugumo**, visuomenės sveikatos arba saugos, konfidencialumo arba

veiklos ir verslo paslapčių apsaugos.

2. 1 dalis gali būti netaikoma nedidelės apimties (pavyzdžiui, vertės, dydžio ar trukmės atžvilgiu) inžineriniams darbams, ypatingos svarbos nacionalinei infrastruktūrai arba dėl nacionalinio saugumo arba ekstremaliosios situacijos priežasčių. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato, kokie inžineriniai darbai būtų laikomi nedidelės apimties arba susiję su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra, taip pat ekstremaliąsias situacijas arba nacionalinio saugumo priežastis, kurios pateisintų įpareigojimo teikti informaciją netaikymą. Informacija apie tokius inžinerinius darbus, kuriems netaikomi įpareigojimai dėl skaidrumo, skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.

7 straipsnis

Leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo tvarka

1. Kompetentingos institucijos negali nepagrįstai riboti bet kokio itin didelio pralaidumo tinklų arba susijusių priemonių elemento diegimo, jam trukdyti ar siekti, kad tas diegimas būtų ekonomiškai mažiau patrauklus. Valstybės narės užtikrina, kad visos taisyklės, kuriomis reglamentuojamos leidimų ir priėjimo teisių, kurių reikia itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementams diegti, išdavimo ar suteikimo sąlygos ir tvarka, būtų nuoseklios ***ir, kai taikytina, suderintos*** visoje valstybės teritorijoje.
2. Kompetentingos institucijos per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu pateikia visą informaciją apie leidimų išdavimui ir priėjimo teisių suteikimui taikomas sąlygas ir procedūras, įskaitant visą informaciją apie išimtis, pagal nacionalinę arba Sąjungos teisę reikalaujamas kai kuriems arba visiems leidimams ar priėjimo teisėms, ***ir apie būdus, kaip pateikti paraiškas elektroniniu formatu ir gauti informaciją apie paraiškos statusą.***
3. Bet kuris operatorius turi teisę per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu teikti prašymus išduoti ***visus reikiamus*** leidimus arba suteikti priėjimo teises ir gauti informaciją apie savo prašymo statusą.
4. Kompetentingos institucijos per 15 darbo dienų nuo gavimo ***dienos*** atmeta prašymus išduoti leidimus arba suteikti priėjimo teises, jei prašymą išduoti leidimą pateikęs

operatorius pagal 6 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą nepateikė būtiniausias informacijos per bendrą informacinį punktą.

5. Kompetentingos institucijos išduoda arba atsisako išduoti leidimus, išskyrus susijusius su priėjimo teisėmis, per *du mėnesius nuo antroje pastraipoje nustatyto termino pabaigos arba per nacionalinėje teisėje nustatytą laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kuris laikotarpis trumpesnis.*

Kompetentingos institucijos per 15 dienų nuo prašymo gavimo dienos nusprendžia, ar prašymas išduoti leidimą arba suteikti priėjimo teises yra išsamus. Jei kompetentingos institucijos per tą laikotarpį nepaprašo pareiškėjo pateikti trūkstamos informacijos, pirmoje pastraipoje nustatytas dviejų mėnesių laikotarpis prasideda penkioliktą dieną nuo prašymo gavimo dienos.

Pirma ir antra pastraipos nedaro poveikio kitų konkrečių terminų arba įpareigojimų, pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę laikantis Sąjungos teisės nustatytų siekiant tinkamai įvykdyti procedūrą, taikomą leidimų išdavimui, įskaitant apeliacinę procedūrą, *ir nedaro poveikio taisyklėms, kuriomis pareiškėjui suteikiamos papildomos teisės arba kuriomis siekiama užtikrinti kuo greitesnį leidimų išdavimą.*

Išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais bei dėl priežasčių, kurias iš anksto nurodo valstybė narė, pirmoje pastraipoje ir 6 dalyje nurodytą *dviejų* mėnesių terminą kompetentinga institucija gali pratęsti *ne ilgesniu kaip trijų mėnesių laikotarpiu.* Valstybės narės išdėsto tokio pratęsimo priežastis, apie jas iš anksto paskelbia per bendrus informacinius punktus ir praneša Komisijai.

Bet koks atsisakymas išduoti leidimą arba suteikti priėjimo teisę tinkamai pagrindžiamas remiantis objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais.

6. Nukrypstant nuo Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio 1 dalies a punkto, tais atvejais, kai itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementams diegti, be leidimų, reikalingos priėjimo virš valstybinės ar privačios nuosavybės arba po ja teisės, kompetentingos institucijos tokias priėjimo teises suteikia *arba atsisako suteikti* per *du mėnesius arba per nacionalinėje teisėje nustatytą terminą, priklausomai nuo to, kuris terminas yra trumpesnis,* nuo prašymo gavimo dienos.

7. Jei kompetentinga institucija nepateikia atsakymo per 5 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą *dviejų* mėnesių terminą ir jeigu toks terminas nepratešiamas pagal 5 dalies ketvirtą pastraipą, laikoma, kad leidimas suteiktas, *išskyrus atvejus, kai nacionalinės teisės sistemoje nėra administracinės tylos principo*. Tai taip pat taikoma 6 dalyje nurodytų priėjimo teisių atveju. *Gavęs prašymą, operatorius arba bet kuris juridinis asmuo, turintis administracinės procedūros šalies statusą, turi teisę gauti raštišką patvirtinimą, kad leidimas buvo suteiktas.*

Šiuo straipsniu nedaromas poveikis valstybių narių turimai galimybei nustatyti tolesnes paskatas kompetentingoms institucijoms, kad jos pagreitintų leidimų išdavimo procedūrą.

- 7a. *Kompetentingos institucijos atnaujina operatoriui išduotą leidimą vykdyti inžinerinius darbus, būtinus itin didelio pralaidumo tinklų elementams ar susijusioms priemonėms diegti, tik tais atvejais, kai inžineriniai darbai dėl objektyviai pagrįstų priežasčių negalėjo būti pradėti ar užbaigti iki leidimo galiojimo pabaigos. Leidimas atnaujinamas veiklos vykdytojui pateikus prašymą per bendrą informacinį punktą, nereikalaujant atlikti jokių papildomų procedūrų. Kompetentingos institucijos atnaujina leidimą laikotarpiui, kuris neviršija pirminio leidimo galiojimo laikotarpio.*
- 7b. *Inžineriniams darbams, kuriuos sudaro tik esamų įrenginių remonto ir priežiūros darbai arba modernizavimas, leidimų išdavimo procedūra netaikoma, jeigu jiems atlikti reikia tik nedidelės intervencijos, palyginti su pradiniais inžineriniais darbais, kuriems buvo išduotas leidimas. 8 dalyje nurodytuose deleguotuosiuose aktuose nurodomos diegimo kategorijos, kurioms netaikoma leidimų išdavimo procedūra šios dalies tikslais.*
8. *Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, ne vėliau kaip iki... [6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] pagal 13 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nustatant būtinų itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementų, kuriems netaikoma leidimų išdavimo procedūra, nustatyta šiame straipsnyje, įskaitant 7b dalį, diegimo kategorijų sąrašą, nedarant poveikio valstybių narių teisei netaikyti leidimų išdavimo tvarkos kitų kategorijų itin didelio pralaidumo tinklų elementų ar susijusių priemonių diegimui.*

9. Kompetentingos institucijos 8 dalyje nurodytų elementų diegimui netaiko jokio atskiro miesto planavimo leidimo ar kito atskiro išankstinio leidimo. Nukrypdamos nuo šios nuostatos, kompetentingos institucijos *taip pat* gali reikalauti gauti leidimą diegti itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementus architektūrinės, istorinės, religinės ar gamtinės vertės pastatuose ar vietose, *turinčiuose specialų statusą*, saugomuose pagal nacionalinę teisę, *regionų ir vietos teisės aktus* arba kai tai būtina siekiant užtikrinti *visuomenės sveikatą ir saugą ar nacionalinį* saugumą.
10. Itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementams diegti reikalingiems leidimams, išskyrus priėjimo teises, netaikomi jokie mokesčiai ar rinkliavos, viršijantys administracines išlaidas, kaip *mutatis mutandis* numatyta Direktyvos (ES) 2018/1972 16 straipsnyje.
11. Bet kuris operatorius, patyręs žalą dėl to, kad nesilaikyta pagal 5 ir 6 dalis taikomų terminų, pagal nacionalinę teisę gauna kompensaciją už patirtą žalą.
- 11a. Komisija stebi, kaip šis straipsnis įgyvendinamas valstybėse narėse. Tuo tikslu valstybės narės kasmet praneša Komisijai apie šio straipsnio įgyvendinimo padėtį ir tai, ar įvykdytos jame išvardytos sąlygos.*
- 11b. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka taikoma nepažeidžiant Direktyvos (ES) 2018/1972 57 straipsnio.*
- 11c. Valstybės narės paskiria vieną įstaigą, atsakingą už leidimų išdavimo procedūrų koordinavimą.*

8 straipsnis

Fizinė pastato infrastruktūra ir šviesolaidžio instaliacija

1. Visuose galutinio naudotojo vietoje esančiuose pastatuose (įskaitant bendros nuosavybės elementus, naujai pastatytus arba kapitališkai renovuojamus pastatus), kuriems statybos leidimo paprašyta po [ĮSIGALIOJIMAS + 12 MĖNESIŲ], turi būti įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra iki tinklo galinių taškų, taip pat pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija.
2. Visuose naujai pastatytuose arba kapitališkai renovuojamuose daugiabučiuose pastatuose, kuriems statybos leidimo paprašyta po [ĮSIGALIOJIMAS + 12 MĖNESIŲ], turi būti įrengtas prieigos punktas.

3. Visuose galutinio naudotojo vietoje esančiuose pastatuose (įskaitant jų bendros nuosavybės elementus), kuriuose atliekama Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 10 punkte apibrėžta kapitalinė renovacija, iki [ISIGALIOJIMAS + 12 MĖNESIŲ] įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra iki tinklo galinių taškų ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija. Visuose daugiabučiuose pastatuose, kuriuose atliekama Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 10 punkte apibrėžta kapitalinė renovacija, taip pat įrengiamas prieigos punktas.
4. Valstybės narės, ***bendradarbiaudamos su operatoriais ir remdamosi pramonės geriausia praktika***, priima 1, 2 ir 3 dalims įgyvendinti būtinus atitinkamus standartus arba technines specifikacijas iki [ISIGALIOJIMAS + 9 MĖNESIAI]. Tuose standartuose arba techninėse specifikacijose ***turi būti numatoma galimybė atlikti einamąją kiekvieno operatoriaus naudojamų atskirų šviesolaidinio ryšio instaliacijų, kuriais teikiamos itin didelio pralaidumo tinklo paslaugas, techninę priežiūrą*** ir nurodoma bent ši informacija:
 - a) pastato prieigos punkto specifikacijos ir šviesolaidžio sąsajos specifikacijos;
 - b) kabelių specifikacijos;
 - c) prievadų specifikacijos;
 - d) vamzdžių arba mikrokanalų specifikacijos;
 - e) techninės specifikacijos, kurios turi būti nustatomos siekiant išvengti poveikio elektros kabeliams;
 - f) mažiausias ***lenkimo*** spindulys.
5. Pastatams, įrengtiems pagal šį straipsnį, gali būti suteiktas ženklas „parengta šviesolaidžiui“.
6. Valstybės narės taip pat sukuria sertifikavimo sistemas, kurias naudojant galima įrodyti, kad laikomasi 4 dalyje nurodytų standartų arba techninių specifikacijų, ir suteikti 5 dalyje nurodytą ženklą „parengta šviesolaidžiui“, iki [ISIGALIOJIMAS + 12 mėnesių]. Valstybės narės 1 ir 2 dalyse nurodytus statybos leidimus išduoda tik tuo atveju, jei, remiantis patvirtinta bandymų ataskaita, laikomasi šioje dalyje nurodytų standartų arba techninių specifikacijų.

7. 1, 2 ir 3 dalys netaikomos tam tikrų kategorijų pastatams, visų pirma individualiems gyvenamiesiems pastatams, kai tų dalių laikymasis yra neproporcingas, visų pirma atsižvelgiant į individualių savininkų ar bendrasavininkų išlaidas, grindžiamas objektyviais elementais. ***Valstybės narės nustato tokias pastatų kategorijas remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais.***
8. 1, 2 ir 3 dalys gali būti netaikomos tam tikrų rūšių pastatams, pavyzdžiui, tam tikrų kategorijų paminklams, istoriniams pastatams, kariniams pastatams ir nacionalinio saugumo tikslais naudojamiems pastatams, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje. Valstybės narės nustato tokias pastatų kategorijas remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais. Informacija apie tokias pastatų kategorijas skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.

9 straipsnis

Prieiga prie fizinės pastato infrastruktūros

1. Laikantis 3 dalies pirmos pastraipos ***ir nedarant poveikio nuosavybės teisėms***, bet kuris viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjas turi teisę savo tinklą savo lėšomis atvesti iki prieigos punkto.
2. Laikantis 3 dalies bet kuris viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjas turi teisę itin didelio pralaidumo tinklą elementų diegimo tikslais naudotis bet kokia esama fizine pastato infrastruktūra, jeigu dubliavimas techniškai neįmanomas arba ekonomiškai neefektyvus.
3. Bet kuris teisės naudotis prieigos punktu ir fizine pastato infrastruktūra turėtojas sąžiningomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, be kita ko, kai tinkama, susijusiomis su kaina, patenkina visus pagrįstus viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjų ***rašytinius*** prašymus suteikti prieigą prie prieigos punkto ir fizinės pastato infrastruktūros.

Bet kuris teisės naudotis prieigos punktu ir fizine pastato infrastruktūra turėtojas gali atsisakyti suteikti prieigą, jei prieiga prie pastato šviesolaidinio ryšio instaliacijos suteikta laikantis Direktyvos (ES) 2018/1972 II antraštinės dalies II–IV skyriuose nustatytų įpareigojimų arba suteikta sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, be kita ko, susijusiomis su kaina.

4. Jei nėra šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros, kiekvienas viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjas turi teisę savo tinklo galinį įrenginį įrengti abonento patalpose, jei gaunamas abonento sutikimas, su sąlyga, kad jis tai atlieka **gerbdamas** trečiųjų šalių privačiosios nuosavybės **teises**.
5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis prieigos punkto arba pastato fizinės infrastruktūros savininko nuosavybės teisėms tais atvejais, kai teisės naudotis ta infrastruktūra arba prieigos punktu turėtojas nėra jos (jo) savininkas, ir kitų trečiųjų šalių, kaip antai žemės savininkų ir pastato savininkų, nuosavybės teisėms.
- 5a. **Šiuo straipsniu nedaromas poveikis valstybių narių teisei toliau taikyti arba nustatyti priemones, nepatenkančias į šio reglamento taikymo sritį, pavyzdžiui, prieigos prie pastato kabelių įpareigojimus, jei šios priemonės atitinka šio reglamento tikslą.**
6. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir prireikus su kitomis atitinkamų sektorių kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis **ir atsižvelgdama į nusistovėjusius principus ir skirtingą padėtį valstybėse narėse**, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREC, gali pateikti šio straipsnio taikymo gaires.

10 straipsnis

Bendrų informacinių punktų skaitmeninimas

1. Bendri informaciniai punktai suteikia galimybę naudotis tinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, interneto portalais, skaitmeninėmis platformomis ar skaitmeninėmis taikomosiomis programomis, kad būtų galima internetu naudotis visomis teisėmis ir vykdyti visas šiame reglamente nustatytas pareigas.
2. Valstybės narės gali prireikus tarpusavyje sujungti arba visiškai ar iš dalies integruoti kelias **esamas ar naujai plėtojamąs** skaitmenines priemones, kuriomis remiami 1 dalyje nurodyti bendri informaciniai punktai. **Tuo tikslu valstybės narės atlieka vertinimą, kad nustatytų esamas atitinkamas skaitmenines priemones, kad būtų išvengta dubliavimosi.**
3. Valstybės narės įsteigia bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos punktą, kurį sudaro bendra naudotojų sąsaja, užtikrinanti sklandžią prieigą prie bendrų skaitmeninių informacinių punktų.

- 3a. *Valstybės narės užtikrina tinkamus techninius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius, skirtus remti bendrų informacinių punktų diegimą ir skaitmeninimą. 4, 6 ir 7 straipsniams įgyvendinti reikalingų bendro nacionalinio skaitmeninio prieigos punkto, bendrų informacinių punktų ir susijusių skaitmeninių priemonių kūrimo sąnaudos gali būti visiškai arba iš dalies tinkamos finansuoti iš Sąjungos fondų.*

11 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Nedarant poveikio galimybei perduoti bylą teismui, bet kuri šalis turi teisę kreiptis į kompetentingą nacionalinę ginčų sprendimo įstaigą, įsteigtą pagal 12 straipsnį, dėl ginčo, kuris gali kilti:
 - a) kai atsisakoma suteikti prieigą prie esamos infrastruktūros arba kai per vieną mėnesį nuo prašymo suteikti prieigą pagal 3 straipsnį gavimo dienos nesusitariama dėl konkrečių sąlygų, be kita ko, dėl kainos;
 - b) dėl 4 ir 6 straipsniuose nustatytų teisių ir pareigų, įskaitant atvejus, kai prašoma informacija nepateikiama per 15 dienų nuo prašymo pagal 4 straipsnį pateikimo ir per vieną savaitę nuo prašymo pagal 6 straipsnį pateikimo;
 - ba) kai per mėnesį nuo prašymo dėl prieigos prie žemės, kuri pateikė įmonė, teikianti ar įgaliota teikti susijusias priemones pagal 3 straipsnio 1a dalį, gavimo dienos nesusitariama dėl konkrečių sąlygų, įskaitant kainą;**
 - c) jei per vieną mėnesį nuo oficialaus prašymo koordinuoti inžinerinius darbus gavimo dienos nesusitariama dėl inžinerinių darbų koordinavimo pagal 5 straipsnio 2 dalį arba
 - d) jei per vieną mėnesį nuo oficialaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos nesusitariama dėl prieigos prie 9 straipsnio 2 arba 3 dalyje nurodytos fizinės pastato infrastruktūros.
2. Visapusiškai atsižvelgdama į proporcingumo principą ir Komisijos gairėse nustatytus principus, 1 dalyje nurodyta nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga priima privalomą sprendimą ginčui išspręsti ne vėliau kaip:
 - a) per **du** mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą, susijusio su 1 dalies a punkte nurodytais ginčais, gavimo dienos;

b) per vieną mėnesį nuo prašymo išspręsti ginčą, susijusio su 1 dalies b, **ba**, c ir d punktuose nurodytais ginčais, gavimo dienos.

1 dalyje nurodyta nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali pratęsti pirmoje pastraipoje nurodytus terminus tik išimtinėmis ir tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis ne ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui.

3. 1 dalies a, c ir d punktuose nurodytų ginčų atveju nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali priimti sprendimą nustatyti sąžiningas ir pagrįstas sąlygas, įskaitant, kai tinkama, kainą.

3a. Bendras informacinis punktas skelbia nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų priimtus sprendimus, jei imamasi visų būtinų priemonių ginčo šalių verslo paslapčių konfidencialumui ir apsaugai užtikrinti.

Jei ginčas susijęs su prieiga prie operatoriaus infrastruktūros, o nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga yra nacionalinė reguliavimo institucija, atitinkamais atvejais atsižvelgiama į Direktyvos (ES) 2018/1972 3 straipsnyje nustatytus tikslus.

4. Šiame straipsnyje nustatytos taisyklės papildo teismines teisių gynimo priemones ir procedūras pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos¹ 47 straipsnį ir nedaro joms poveikio.

12 straipsnis

Kompetentingos įstaigos

1. Kiekvieną nacionalinei ginčų sprendimo įstaigai pavestą užduotį vykdo viena ar kelios kompetentingos įstaigos; tai gali būti jau veikiančios įstaigos.

2. Nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga yra **politiškai nepriklausoma**, teisiškai atskira ir funkciškai nepriklausoma nuo bet kokio tinklo operatoriaus ir bet kokios viešojo sektoriaus institucijos, kuriai priklauso su ginču susijusi fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja. Valstybės narės, kurios išsaugo tinklo operatorių nuosavybės teisę arba kontrolę, užtikrina veiksmingą struktūrinę funkcijų, susijusių su nacionalinėmis ginčų sprendimo procedūromis, ir bendro informacinio punkto funkcijų atskyrimą nuo veiklos, susijusios su nuosavybe ar kontrole.

¹ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (OL C 326, 2012 10 26, p. 391–407).

2a. *Direktyvos (ES) 2018/1972 8 straipsnio 1 dalis mutatis mutandis taikoma nacionalinėms ginčų sprendimo įstaigoms.*

3. Nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali imti mokestį jai patikėtų užduočių vykdymo išlaidoms padengti.
4. Visos su ginču susijusios šalys visapusiškai bendradarbiauja su nacionaline ginčų sprendimo įstaiga.
5. 3–8 ir 10 straipsniuose nurodyto bendro informacinio punkto funkcijas vykdo viena ar, ***kai taikytina***, daugiau kompetentingų įstaigų, valstybių narių paskirtų atitinkamai nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu. Kad būtų padengtos tų funkcijų vykdymo išlaidos, gali būti imamas mokestis už naudojimąsi bendrais informaciniais punktais.
6. ***2 ir 2a dalys mutatis mutandis*** taikomos kompetentingoms įstaigoms, atliekančioms bendro informacinio punkto funkcijas.
7. Kompetentingos įstaigos savo įgaliojimus vykdo nešališkai, skaidriai ir laiku. Valstybės narės užtikrina, kad jos turėtų pakankamai techninių, finansinių ir žmogiškųjų išteklių joms pavestoms užduotims vykdyti.
8. Valstybės narės per bendrą informacinį punktą paskelbia atitinkamas užduotis, kurias turi atlikti kiekviena kompetentinga įstaiga, visų pirma tais atvejais, kai tos užduotys pavestos daugiau nei vienai kompetentingai įstaigai arba kai paskirtos užduotys pasikeitė. Prireikus kompetentingos įstaigos konsultuojasi ir bendradarbiauja tarpusavyje bendro intereso klausimais.
9. Valstybės narės ne vėliau kaip [ISIGALIOJIMO DATA] praneša Komisijai kiekvienos kompetentingos įstaigos, pagal šį straipsnį vykdančios šiame reglamente numatytą funkciją, pavadinimą ir atitinkamą jos atsakomybę ir bet kokius jos pakeitimus iki tokio paskyrimo arba pakeitimo įsigaliojimo.
10. Bet koks kompetentingos įstaigos priimtas sprendimas pagal nacionalinę teisę gali būti apskūstas visiškai nepriklausomai apeliacinei institucijai, įskaitant teismo pobūdžio įstaigą. Visiems apeliaciniais skundams pagal šią dalį mutatis mutandis taikomas Direktyvos (ES) 2018/1972 31 straipsnis.

Teisė pateikti apeliacinį skundą pagal pirmą pastraipą nedaro poveikio šalių teisei perduoti ginčą spręsti kompetentingam nacionaliniam teismui.

13 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. *Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.*
2. *7 straipsnio 8 dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkeriems metams nuo [REGLAMENTO ĮSIGALIOJIMO DIENA]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Deleguotieji igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.*
3. *Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 8 dalyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną ir nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.*
4. *Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.*
5. *Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.*
6. *Pagal 7 straipsnio 8 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.*

14 straipsnis

Sankcijos ir žalos atlyginimas

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų ir, kai būtina, baudų ir nebaudžiamojo pobūdžio

iš anksto nustatytų ar periodinių sankcijų, taikytinų už šio reglamento ir bet kurio privalomo sprendimo, kurį pagal šį reglamentą priėmė 12 straipsnyje nurodytos kompetentingos įstaigos, pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti tinkamos, veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

Valstybės narės nustato tinkamo finansinio atlyginimo asmenims, patyrusiems nuostolių dėl šiame reglamente numatytų teisių įgyvendinimo, taisykles.

15 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir stebėseną

1. Ne vėliau kaip [ISIGALIOJIMO DATA + 3 METAI] Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitoje pateikiama šiame reglamente nustatytų priemonių poveikio santrauka ir jo tikslų įgyvendinimo pažangos įvertinimas, įskaitant **jo poveikį siekiant greitai ir dideliu mastu diegti itin didelio pralaidumo tinklus kaimo, salų ir atokiose vietovėse, pavyzdžiui, salose, kalnuotuose ir retai apgyvendintuose regionuose, susijusių priemonių rinkos raidą, taip pat** tai, ar reglamentu būtų galima prisidėti siekiant sprendime, kuriuo nustatoma 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programa, nustatytų junglumo tikslų, ir kaip tai būtų galima padaryti. **Ataskaitoje atsižvelgiama į tranzitinio palydovinio ryšio tinklo naudojimą užtikrinant skaitmeninį didelės spartos junglumą ir į Europos palydovus naudojančios atsparumo, tarpusavio sujungimo ir saugumo infrastruktūros naudojimą.**
2. Tuo tikslu Komisija gali prašyti valstybių narių informacijos, ir ji turi būti pateikta nepagrįstai nedelsiant. Visų pirma valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija per Ryšių komitetą, įsteigtą pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 118 straipsnį, iki [ISIGALIOJIMO DATA + 12 MĖNESIŲ] nustato rodiklius, pagal kuriuos būtų galima tinkamai stebėti šio reglamento taikymą, ir mechanizmą, kuriuo užtikrinamas periodišką duomenų rinkimas ir ataskaitų teikimas Komisijai.

16 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Nacionalinės priemonės, kuriomis nustatomos itin didelio pralaidumo tinklų arba susijusių priemonių elementų diegimo kategorijos, kurioms netaikoma jokia **šio reglamento** 7 straipsnyje nurodyta leidimų išdavimo procedūra ir kurias valstybės narės priėmė pagal Direktyvą

2014/61/ES arba prieš jai įsigaliojant, tačiau laikydamosi jos, toliau taikomos tol, kol *įsigalioja* šio reglamento 7 straipsnio 8 dalyje numatyti *deleguotieji aktai*.

11 ir 12 straipsniuose numatytos ginčų sprendimo priemonės taikomos ginčų sprendimo procedūroms, pradėtoms po šio reglamento įsigaliojimo dienos.

16a straipsnis

Reglamento (ES) 2015/2120 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2015/2120 iš dalies keičiamas taip:

1) *pavadinimas pakeičiamas taip:*

„2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga, panaikinami papildomi mažmeniniai mokesčiai už reguliuojamas ryšio paslaugas Sąjungos viduje ir kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2002/22/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012“;

2) *1 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:*

„Šiuo reglamentu taip pat panaikinami papildomi mažmeniniai mokesčiai už reguliuojamas ryšio paslaugas Sąjungos viduje, siekiant užtikrinti, kad vartotojams nebūtų taikomos pernelyg didelės kainos už su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, inicijuojamas vartotojo paslaugų savojoje šalyje teikėjo valstybėje narėje ir užbaigiamas bet kuriuo fiksuotojo arba judriojo ryšio numeriu kitoje valstybėje narėje.“;

3) *5a straipsnis pakeičiamas taip:*

„5a straipsnis

Papildomų mažmeninių mokesčių už reguliuojamas ryšio paslaugas ES viduje panaikinimas

1. *Elektroninių ryšių paslaugų visuomenei teikėjai netaiko reguliuojamoms ES viduje teikiamoms ryšio paslaugoms, kurios baigiasi kitoje valstybėje narėje, aukštesnių tarifų, nei tarifai, taikytini už paslaugas, kurios baigiasi toje pačioje valstybėje narėje, nebent jie įrodo, jog patiriamos objektyviai pagrįstos tiesioginės sąnaudos.*

2. *Ne vėliau kaip ... [DATA: ĮSIGALIOJIMO DIENA + 6 MĖNESIAI] BEREC pateikia gaires, kuriose išdėstomi 1 dalyje nurodytų objektyviai pagrįstų tiesioginių sąnaudų nustatymo kriterijai.*
3. *Ne vėliau kaip ... [ĮSIGALIOJIMO DATA + 12 MĖNESIŲ] ir po to kas dvejus metus Komisija, pasikonsultavusi su BEREC, pateikia 1 dalyje nustatyto reikalavimo taikymo ataskaitą, įskaitant Sąjungos vidaus ryšių tarifų raidos vertinimą.“;*

4) *10 straipsnio 5 dalis išbraukiama.*

17 straipsnis

Panaikinimas

1. Direktyva 2014/61/ES panaikinama.
2. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.

18 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Jis taikomas nuo [6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2014/61/ES	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 2 dalis	—
1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio 3 dalis
1 straipsnio 4 dalis	1 straipsnio 2 dalis
2 straipsnis	2 straipsnis
3 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 7 dalis
3 straipsnio 2 dalis	3 straipsnio 1 dalis
—	3 straipsnio 2 dalis
3 straipsnio 3 dalis	3 straipsnio 3 dalis
—	3 straipsnio 4 dalis
—	3 straipsnio 5 dalis
—	3 straipsnio 6 dalis
3 straipsnio 4 dalis	11 straipsnio 1 dalies a punktas
3 straipsnio 5 dalis	11 straipsnio 2 dalis 11 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 6 dalis	3 straipsnio 8 dalis
—	3 straipsnio 9 dalis
—	11 straipsnio 4 dalis
4 straipsnio 1 dalis	4 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalis	—
4 straipsnio 3 dalis	4 straipsnio 1 dalis 4 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 4 dalis	—
4 straipsnio 5 dalis	4 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 6 dalis	11 straipsnio 1 dalies b punktas 11 straipsnio 2 dalies b punktas
4 straipsnio 7 dalis	4 straipsnio 4 dalis
4 straipsnio 8 dalis	4 straipsnio 5 dalis
5 straipsnio 1 dalis	5 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 2 dalis	5 straipsnio 2 dalis
—	5 straipsnio 3 dalis

5 straipsnio 3 dalis	11 straipsnio 1 dalies c punktas
5 straipsnio 4 dalis	11 straipsnio 2 dalies b punktas 11 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 5 dalis	5 straipsnio 4 dalis
—	5 straipsnio 5 dalis
6 straipsnio 1 dalis	6 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 2 dalis	—
6 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 4 dalis	11 straipsnio 1 dalies b punktas, 11 straipsnio 2 dalies b punktas
6 straipsnio 5 dalis	6 straipsnio 2 dalis
—	7 straipsnio 1 dalis
7 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 3 dalis
—	7 straipsnio 4 dalis
7 straipsnio 3 dalis	7 straipsnio 5 dalis
—	7 straipsnio 6 dalis 7 straipsnio 7 dalis 7 straipsnio 8 dalis 7 straipsnio 9 dalis
7 straipsnio 4 dalis	7 straipsnio 11 dalis
8 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 2 dalis	8 straipsnio 2 dalis
8 straipsnio 3 dalis	8 straipsnio 5 dalis
8 straipsnio 4 dalis	8 straipsnio 7 dalis 8 straipsnio 8 dalis
9 straipsnio 1 dalis	9 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalis	9 straipsnio 2 dalis
9 straipsnio 3 dalis	9 straipsnio 3 dalis 11 straipsnio 1 dalies d punktas 11 straipsnio 2 dalis
9 straipsnio 4 dalis	9 straipsnio 3 dalis
9 straipsnio 5 dalis	9 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 6 dalis	9 straipsnio 5 dalis
—	9 straipsnio 6 dalis
10 straipsnio 1 dalis	12 straipsnio 1 dalis

10 straipsnio 2 dalis	12 straipsnio 2 dalis ir 12 straipsnio 3 dalis
10 straipsnio 3 dalis	12 straipsnio 4 dalis
10 straipsnio 4 dalis	12 straipsnio 5 dalis
—	12 straipsnio 6 dalis
—	12 straipsnio 7 dalis
10 straipsnio 5 dalis	12 straipsnio 8 dalis
10 straipsnio 6 dalis	12 straipsnio 9 dalis
—	13 straipsnis
11 straipsnis	14 straipsnis
12 straipsnis	15 straipsnis
—	16 straipsnis
—	17 straipsnis
13 straipsnis	—
14 straipsnis	18 straipsnis
15 straipsnis	18 straipsnis